

ΓΙΩΡΓΟΥ Κ. ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΗ

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ «ΟΡΦΕΥΣ»
1934 - 1940

956

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ «ΟΡΦΕΥΣ»
1934-1940

Δημόσια Γενική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: ΝΙΚΟΣ Ζ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Αντιπρόεδρος: ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ
Γραμματέας: ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΗΛΙΤΣΗΣ
Μέλη: ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΨΑΡΡΗ
ΜΑΡΙΑ ΖΑΠΑΡΑ
Διευθυντής: ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ
 ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΟ ΣΕΡΡΩΝ

2

2

ΓΙΩΡΓΟΥ Κ. ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΗ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 24406

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 10-3-90

ΑΕΙΝ. ΑΡΙΘΜΟΣ 780.94956

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ «ΟΡΦΕΥΣ»

1934 - 1940

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΣΕΡΡΑΣ 1989

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες σ' όλους εκείνους που βοήθησαν στην έκδοση του μικρού αυτού λευκώματος: Χρήστο Σταματίου, καθηγητή του ωδείου, Διευθυντή της ΜΙΚΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ. Έλλη Μπλενόβ, σύζυγο του Διευθυντή του ωδείου Αλέξανδρου Μπλενόβ. Σταύρο Παυλίδη, Γενικό Γραμματέα του ωδείου. Βασίλη Σταυρίδη, ιδρυτικό μέλος του ωδείου. Βασίλη Τζανακάρη, συγγραφέα, Διευθυντή του περιοδικού «ΠΑΤΙ». Γιάννη Κούκα, Διευθυντή χορωδίας. Σωτήρη Φυσικόπουλο, πρ. μέλος του Δ.Σ. του ΟΡΦΕΑ. Αργύρη Τσιτίνη, Νίκο Ιμανίδη, Δημήτρη Σαρήογλου, σπουδαστές του ωδείου. Ελπινίκη Κορέντη-Σίμογλου, αριστούχο μαθήτρια του ωδείου. Θόδωρο Καφταντζή, Σάββα Κεφαλά, παλιά μέλη φιλαρμονικών Σερρών. Αφροδίτη Παντοπούλου, Μιμικά Χατζηστεργίου, Θεανώ Τσιοβαρίδου, μαθήτριες του ωδείου. Χρυσάνθη Μαυρίδου, Αναϊτ Καλφαγιάν. Μαίρη Παπαλεξίου-Λαμπρινού, Χρυσούλα Τουντζή-Στουγιαννάκη, Κλεάνθη Καράμπελα, Θόδωρο Γούτα, Γιάννη Τζιντζή, χορωδούς του ωδείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Εισαγωγικό σημείωμα	11
Όμιλος ΟΡΦΕΑΣ Σερρών. Σύντομο ιστορικό μέχρι την ίδρυση του ωδείου	13
Η ίδρυση	21
Οι καθηγητές	29
Οι σχολές (τάξεις) του ωδείου	42
Πόροι	43
Στέγη	47
Εξοπλισμός	52
Δραστηριότητες	57
Ο πόλεμος, το τέλος	65
Ο σεραϊκός τύπος και το ωδείο	68

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ίδρυση και η εν γένει πορεία του Ωδείου Σερρών «ΟΡΦΕΥΣ» αποτέλεσε σημαντικό γεγονός για την πόλη μας. Ακόμη και σήμερα η προσφορά του ιδρύματος αυτού συνεχίζεται στο μουσικό και καλλιτεχνικό τομέα της πόλης μας.

Ο Γ. Αγγειοπλάστης, με συνέπεια, θέρμη και γλαφυρότητα απεικονίζει στο έργο του την ιστορική πορεία του Ωδείου και, μετά τη «Μουσική στις Σέρρες» και το «Εν τη μουσική παιδεύειν», μας δίνει πλήρη εικόνα του πλαισίου και του γεγονότος και προσφέρει χαρά και συγκίνηση στους παλιούς, γνώση και περηφάνεια στους νεότερους.

Η ίδρυση και λειτουργία του Ωδείου Σερρών «ΟΡΦΕΥΣ» αποτέλεσε πραγματικό επίτευγμα. Ένας μικρός αστερισμός ανθρώπων, που πίστεψαν, τόλμησαν και εργάστηκαν σκληρά, πραγματοποίησε έργο ζηλευτό. Σε σύντομο χρονικό διάστημα οι προσπάθειες της εφορείας και των καθηγητών και η επιμέλεια των μαθητών επέτυχαν να παρουσιάσουν ένα θαύμα. Οι έπαινοι του συγγραφέα στην εφορεία, τη διεύθυνση και τους καθηγητές δεν είναι αρκετά για να δείξουν τις πραγματικές διαστάσεις του έργου. Γιατί οι προϋποθέσεις και η γενική κατάσταση που τότε βασιλευε, δεν άφηνε περιθώρια για «πνευματική δημιουργία». Οι πόλεμοι που προηγήθηκαν, οι καταστροφές και η προσφυγιά, μαζί με την οικονομική κρίση της περιόδου, που συνέτρεψε οικονομικά την περιοχή, δεν άφηναν περιθώρια για πνευματικές πολυτέλειες. Γι' αυτό και η ιδέα ακόμη ίδρυσης Ωδείου στην πόλη μας, ήταν τόλμημα.

Η σύντομη αναδρομή που επιχειρεί ο συγγραφέας στην ιστορική μνήμη, μέχρι την ίδρυση του Ωδείου, δίνει σωστό πλαίσιο στην απεικόνιση της περιόδου εκείνης, την οποία οι παλαιότεροι την αναπολούν και οι νεότεροι τη μαθαίνουν.

Στη σύντομη αυτή περιγραφή φωτίζεται η δραστηριότητα στη μουσική και παρελαύνουν οι πρωταγωνιστές μουσικοδιδάσκαλοι και μαέστροι, που διατήρησαν τη φλόγα της μάθησης στους δύσκολους καιρούς. Τιτάνιο έργο. Ήταν η εποχή της κατάξερης γης, που με επαιτητή προσπάθεια οι μουσικοδιδάσκαλοι Ι. Βαίου και Β. Βηλεκτιοίδης, με τη βοήθεια του μουσικού Γιάννη Ουζούνη, αγωνίζονταν να την καρπίσουν. Το Ωδείο είχε έντονη παρουσία, ανέτρεψε το υφιστάμενο πνευματικό κλίμα και επεξέτεινε σε πανελλήνια αποδοχή το έργο των δασκάλων του, όπως χαρακτηριστικά σημειώνει ο συγγραφέας. Αλλά και για τη μετέπειτα φωτεινή πορεία αξιόλογων καλλιτεχνών στο μουσικό στερέωμα της πόλης, πολλά οφείλονται στο έργο του Ωδείου.

Στο πόνημα δίνεται πιστή απεικόνιση των προπαθειών και δυσκολιών της Εφορευτικής Επιτροπής.

Σωστά ο συγγραφέας αποδίδει την οφειλόμενη τιμή στο έργο των καθηγητών του Ωδείου. Οι τακτικές εμφανίσεις στο κοινό παρουσίαζαν κάθε φορά το συντελούμενο έργο και απεικόνιζαν την αξιόλογη πρόοδο των μαθητών. Με προσεκτικά διαλεγμένο πρόγραμμα, όπου υπήρχαν έργα κλασσικού ρεπερτορίου, οι εμφανίσεις των τμημάτων του Ωδείου εντυπωσίαζαν. Οι διδάσκοντες, εκτός από τη διδασκαλία και την ενεργό συμμετοχή στα έργα που παρουσιάζονταν με συνθέσεις, διασκευές και ενορχηστρώσεις, προσέφεραν και την ατομική τους παρουσία σε ρεσιτάλ και συνοδεία, ακόμη και συμμετοχή στην ορχήστρα. Έτσι τα τμήματα των τάξεων εγχόρδων οργάνων, μουσικής δωματίου, ορχήστρας, χορωδίας μικτής, γυναικών και παιδικής, παρουσίασαν έργα κλασσικού ρεπερτορίου, ομαδικά ή solo των Mendelson, Gluck, Καρέθη, Grieg, Donizetti, Wagner, Weber, Bizet, Schubert κ.ά.

Ταυτόχρονα παρουσιάζαν και έργα των ιδίων κα-

θηγητών του Ωδείου Α. Blenow (Gavot, Mazurka), Γ. Γεωργιάδη (Μετανοών Αμαρτωλός, Στο γλέντι, Σγουρός Βασιλικός (διασκευή), Γαρουφαλιά), Χ. Σταματίου (Στην νύχτα, Λεύκα λευκή, Τραγούδι της Άνοιξης, Πεταλούδα, Έλα γλυκειά αυγή κ.ά.), που εντυπωσίασαν.

Οι καρποί του Ωδείου ήταν σημαντικοί. Πρόσθετο ευτύχημα για την πόλη μας αποτέλεσε η παρουσία του καθηγητού Χρ. Σταματίου, ο οποίος συνέχισε την προσφορά του στη μουσική παιδεία μισόν αιώνα. Το έργο του, περίσσειμα γνώσης και ευαισθησίας, άνθισε, έδωσε και εξακολουθεί να δίνει καρπούς: σημαντικό έργο το επίτευγμά του, η παιδική χορωδία, που, αφού ξεπέρασε τις τρομερές δυσκολίες δημιουργίας της, εξέθρεψε ένα φυτώριο, που αργότερα άνδρωσε τη μουσική ποιότητα στην πόλη μας. Έγραφε τότε ο καθηγητής Τ. Στουγιαννάκης (Εφημερίδα «ΦΩΣ» Θεσσαλονίκης, στις 30 Απριλίου 1937): «Εκείνο όμως που δάχε κανένας να προσέξει περισσότερο είναι το έργο του Χρήστου Σταματίου με το θρέμα και ανάθημά του, την παιδική χορωδία. Γιατί αν είναι δύσκολο η δημιουργία μιας σοβαρής τετράφωνης ανδρικής χορωδίας, πολύ δυσκολότερη είναι η αξιοπρεπής εμφάνιση μιας παιδικής. Τα στελέχη της παιδικής είναι τα φύτρα

που θα δώσουν ζωή, τη ζωή στο Ωδείο, αργότερα, γιατί ποτίζονται και σκαλίζονται από χέρι αυθεντικό».

Η πόλη, παρά τα οικονομικά προβλήματα που παρουσίασε η λειτουργία του Ωδείου, αγκάλιασε το ίδρυμα και η παρουσία του κοινού στις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις ήταν πραγματικά συγκινητική. Για τους Σερραίους, το Ωδείο αποτέλεσε πηγή περηφάνειας και χαράς. Σήμερα δε η ανάμνηση που ζωντανεύει η παρουσίαση του έργου του Γ. Αγγειοπλάστη, προκαλεί συγκίνηση για κείνους που έζησαν τα γεγονότα, που ξαναφώτισε ο προβολέας της ιστορικής έρευνας.

Επαναλαμβάνουμε ότι η πορεία του Ωδείου υπήρξε φωτεινή και καλόκαρπη. Η ίδρυση και η δραστηριότητά του απέδειξαν, για μια ακόμη φορά, τα επιτεύγματα της πίστης σε έργο αγάπης και προσφοράς. Με την παρουσίαση της δράσης, των δυσκολιών και των επιτευγμάτων του Ωδείου, ο συγγραφέας δείχνει τις δυνατότητες που έχει η πόλη μας για παραγωγή πνευματικού και καλλιτεχνικού έργου υψηλού επιπέδου, όταν αυτό, και λίγοι ακόμα το τολμούν. Το πόνημα του Γ. Αγγειοπλάστη ανήκει στα έργα που τέρπουν και ωφελούν. Τέρπουν με την ανάμνηση και ωφελούν σε γνώση και παραδειγματισμό.

Αργ. Δ. Τσιτίνης

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΟΡΦΕΑΣ ΣΕΡΡΩΝ

Σύντομο ιστορικό μέχρι την ίδρυση του Ωδείου¹

Εικ. 1. Η Φιλαρμονική του ΟΡΦΕΑ «Τερψιχόρη» με αρχιμουσικό το Γιάννη Βαΐου (Γιαννίκο) στα 1906. Ο Σύλλογος «Τερψιχόρη» ιδρύθηκε το 1902 και ανέπτυξε δράση κυρίως μετακαλώντας ελληνικούς διάσους από την Αθήνα μέσω του Ελληνικού Προξενείου. Οι παραστάσεις δίνονταν στο Ξενοδοχείο «Αθήναι» (ιδιοκτησία Αφών Τόλιου) στη σημερινή οδό Κωνσταντινουπόλεως. Με την ίδρυση του ΟΡΦΕΑ το 1905, ο σύλλογος ατόνισε και διαλύθηκε, η δε ομώνυμη μπάντα του προσαρτήθηκε στον ΟΡΦΕΑ διατηρώντας για λίγο καιρό την ονομασία της.

Λίγα σωματεία στην Ελλάδα μπορούν να επιδείξουν την εθνική, καλλιτεχνική και αθλητική δράση του ΟΡΦΕΑ Σερρών.

Ιδρύθηκε την 1η Αυγούστου 1905, σε εποχή που η πόλη των Σερρών βρισκόταν κάτω από τον τουρκικό ζυγό και διαδραμάτισε σπουδαιότατο ρόλο στην απελευθέρωσή της.

Τα ιδρυτικά μέλη του ΟΡΦΕΑ ήταν:

Στέφανος Αναστασίου, παντοπώλης.

Θωμάς Βλαχόπουλος, καπνέμπορος.

Αδάμ Γκούμας, ξενοδόχος.

Νίκος Ζιώγας, εστιατορας.

Δημοσθένης Καραστογιάννης, παντοπώλης.

Κώστας Κεχαγιάς, υποδηματοποιός.

Παναγιώτης Κεχαγιάς, παντοπώλης.

Γιώργος Κικόπουλος, ωρολογοποιός.

Νάκης Κούλας, κρεοπώλης.

Μανώλης Λουκάς, ράφτης.

Τάσος Μανάφης, κρεοπώλης.

1. Γ. Κ. Αγγειοπλάστη - Χρ. Γ. Παπαδόπουλου: «Η μουσική στις Σέρρες». 1986, σ. 10, με την προσθήκη νέων μαρτυριών χορωδών της 10ετίας του 1920.

Εικ. 2. Η μπάντα του ΟΡΦΕΑ το 1925. Διακρίνονται από αριστερά: Ο αρχιμουσικός Γιάννης Βαΐου (με το ψαδάκι που δεν αποχωριζόταν ποτέ) Αλκιβιάδης Δήμων, Ανδρέας Καρπουζέλης, Συμεών Νικολάου, Δημοσθένης Τζιούμπας, Χρήστος Παπαγιαννάκης, Νίκος Σταμούλης, Τάκης Αδαμίδης, Νίκος Γεμικτής, Θόδωρος Μπαλάκας, Μαρθάκης, Κώστας Βασιλείου ή Γκότσης, Γιώργος Ιωάννου, Δημήτρης Σαρήογλου, Νίκος Παπαδόπουλος, Γιάννης Αγγελόπουλος, Σφένκος Σφεντάκης, Αντώνης Παλπανίδης, Δημήτρης Μηνάς.

Δημήτριος Μαντζουρίδης, έμπορος.
 Γιώργος Νάσιουτζικ, κτηματίας.
 Πέτρος Πέντσιος, επιχειρηματίας.
 Ορέστης Περδικάρης, κτηματίας.
 Μιχάλης Πετσιδής, υποδηματοποιός.
 Γιώργος Πολυμέρης, μεταφορέας.
 Κώστας Τριανταφυλλίδης, έμπορος.
 Χρήστος Φεσάς, πιλοποιός.
 Μανώλης Χατζηδημητρίου, έμπορος.

Ο ΟΡΦΕΑΣ εγκαταστάθηκε αρχικά στο καφενείο Βολιώτη και αργότερα σε μεγαλύτερο οίκημα, στον κεντρικό δρόμο του Αγίου Νικολάου.

Ο πραγματικός σκοπός της ίδρυσής του ήταν εθνικός, ενώ η διδασκαλία της μουσικής στην αρχή και της δραματικής τέχνης αργότερα, αποτέλεσαν το πρόσημα της δραστηριότητάς του. Υπήρξε η ψυχή και το οπλοστάσιο της ελληνικής άμυνας στο Σαντζάκιο²

Σερρών. Η δράση του κατευθυνόταν και συντονιζόταν κρυφά από το Ελληνικό Προξενείο Σερρών. Στα γραφεία του Συλλόγου γίνονταν πολύ συχνά συγκεντρώσεις των μελών, όπου οι νεότεροι διδάσκονταν τη χρήση των όπλων. Σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα οι «Ορφείς» κατάφεραν να μηήσουν στο σωματείο τους σχεδόν όλα τα στελέχη της σερραϊκής κοινωνίας, έχοντας όμως και πολλά θύματα, όπως τους προέδρους των Γιάννη Παπαζογλου (δολοφονήθηκε από το Νεοτουρκικό Κομιτάτο) και Νίκο Γουσιιάδη (καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά) κ.ά.

Παράλληλα ο Σύλλογος διοργάνωνε εθνικές γιορτές, συναυλίες, χορούς, διαλέξεις, θεατρικές παραστά-

² Σαντζάκιο: Τούρκικος όρος που σημαίνει διοικητική διαίρεση, περίπου αντίστοιχη με το σημερινό νομό.

Εικ. 3. 1935. Η μπάντα του ΟΡΦΕΑ στο Δημοτικό Γήπεδο Σερρών. Εικονίζονται (από αριστερά) οι: Κώστας Ιωάννου, Θόδωρος Καφταντζής ή Χριστοδούλου, Άγγελος Μπροσανόβαλης, Λάκης Αδαμίδης, Θωμάς Δάνιος, Συμεών Νικολάου, Κώστας Τριχόπουλος, Γιάννης Βαϊτου, Τάκης Μαρβάκης, Δημοσθένης Τξιούμπας, Κώστας Βασιλείου ή Γκότσης, Θόδωρος Μπαλάκας, Χρήστος Αδαμίδης, Απόστολος Λαμπαδάριος, Βαής Σχοινάς, Μαγκαδίτσας (Αρμένιος), Νίκος Καρπουζέλης (ο ηλικιωμένος, προτελευταίος από τους όρθιους, κλητήρας του ΟΡΦΕΑ -από το 1920- και μετέπειτα του Ωδείου), Γιώργος Ιωάννου και Ανδρέας Καρπουζέλης (ο μικρός).

Γ'. Παμμακεδονικοί Αγώνες — Σέρραι
Φωτό — Έμμανουηλίδου

σεις κλπ. με ξένα συγκροτήματα ή δικά του, στην πόλη και στην περιφέρεια, καλλιεργώντας έτσι ηθικά και πολιτιστικά το λαό και τονώνοντας το εθνικό του συναίσθημα. Διατηρούσε Φιλαρμονική, ερασιτεχνικό θεατρικό όμιλο και Γυμναστήριο με θερινή σκηνή θεάτρου. Η πρώτη παράσταση με το έργο «Δάφνη» δόθηκε στα 1906 υπαίθρια στη σκηνή του Γυμναστηρίου του Συλλόγου. Το χειμώνα έδινε παραστάσεις στη σκηνή της «Γρηγοριάδας Σχολής». Εκεί ανέβηκε «ο αγαπητικός της βοσκοπούλας».

Πρώτος δάσκαλος της μουσικής προσλήφθηκε ο Κωνσταντίνος Σγουρός (1880-1910), ταλαντούχος και πανέξυπνος καλλιτέχνης, στον οποίο τα Σέρρας και η μουσική τους παράδοση οφείλουν πολλά. Καταγόταν από την Πεντάπολη (Σαρμοσακλή) και διορίστηκε καθηγητής στο Γυμνάσιο Σερρών αφού προηγουμένως

είχε σταλεί με υποτροφία του Δημητρίου Μαρούλη στη Γερμανία για ανώτερες μουσικές σπουδές.

Ακολούθησαν οι Νίκος Παπαναστασόπουλος και Μίμης Δρομάζος (έμεινε για λίγο στα Σέρρας και έφυγε για την Κοζάνη), που εργάστηκαν στα τμήματα ορχήστρας-μανδολινάτας του Ομίλου στα πρώτα τους βήματα. Ο Ν. Παπαναστασόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε μουσική στην Ιταλία και εγκαταστάθηκε στα Σέρρας γύρω στα 1905. Πήρε μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα και εργάστηκε σαν μουσικός στο Παρθενοναγωγείο Σερρών, τη Στρατιωτική Μπάντα και πολλά ερασιτεχνικά συγκροτήματα. Από το 1906 διηύθυνε ακόμα τη θαυμάσια μανδολινάτα του ΟΡΦΕΑ, έργο κυρίως του Προέδρου του Ιωάννη Πανταζή.

Από την ίδρυσή του ο ΟΡΦΕΑΣ διατήρησε Φιλαρμονική (Όμιλος Ερασιτεχνών) στην οποία είχε προ-

σχωρήσει και η Φιλαρμονική «Τερψιχόρη», τμήμα του ομώνυμου συλλόγου, που ιδρύθηκε το 1902 και διαλύθηκε με την ίδρυση του ΟΡΦΕΑ. Τότε ανέβηκε το έργο «Οι πειρατάι της Αβάννας» με τη σύμπραξη της μανδολινάτας.

Στον ΟΡΦΕΑ δίδαξαν κατά καιρούς, διάφοροι μουσικοί, ακόμα και αλλοδαποί, που για διάφορες αιτίες, παρέμειναν και εργάστηκαν στα Σέρρας.

Εκείνος όμως που καθόρισε τη μουσική πορεία του Ομίλου αλλά και της πόλης γενικότερα, ήταν ο Γιάννης Βαΐου (Γιαννίκος), που, από τις αρχές του αιώνα μέχρι και την εποχή του μεσοπολέμου, δημιούργησε και διηύθυνε πλήθος φιλαρμονικών και ορχηστρών, ενταγμένων κυρίως στον ΟΡΦΕΑ. Γεννήθηκε το 1883. Το 1904 εργάστηκε στα Εκπαιδευτήρια Σερρών και μετά τους πολέμους (από το 1909 ως το 1920 δίδαξε στη Θεσσαλονίκη), χωρίς διακοπή, στον ΟΡΦΕΑ, στο Εθνικό Ορφανοτροφείο και στο Γυμνάσιο, μέχρι το 1938 που εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη (Φιλαρμονική Δήμου, Γυμνάσια), όπου και πέθανε στις 4.6.1961.

Για την οργάνωση του ερασιτεχνικού θιάσου κλήθηκε από την Αθήνα και δίδαξε ο μεγάλος Έλληνας ηθοποιός Αιμίλιος Βεάκης. Ανάμεσα στα έργα που ανέβηκαν τότε με τη σύμπραξη και της ηθοποιού Αντιγόνης Γονίδου, είναι: «Τόσκα», «Ο ένοχος», «Οι λησταί» του Σίλλερ κ.ά.

Το 1909 αποπεράτωσε ο Σύλλογος την αίθουσά του, αποκτώντας έτσι δικό του χειμερινό θέατρο στο κτίριο που σώζεται μέχρι σήμερα. Ο αγιασμός της αίθουσας έγινε από το Μητροπολίτη Αθανάσιο Πιπέρα με την παρουσία των 400 μελών του Συλλόγου, που φορούσαν στα πέτα τους κονκάρδες με τα χρώματα της ελληνικής σημαίας. Η εθνική έξαρση, τα πατριωτικά θούρια, οι πανηγυρικοί λόγοι, μετέτρεψαν την αίθουσα, τη μέρα εκείνη, σε μια μικρή ελεύθερη Ελλάδα.

Ο θεατρικός Όμιλος δεν περιοριζε τη δράση του μόνο στα Σέρρας. Ο ΟΡΦΕΑΣ διοργάνωνε συχνά εκ-

δρομές σε κοντινές πόλεις και έδινε θεατρικές παραστάσεις σ' όλη την Ανατολική Μακεδονία.

Αργότερα ο Σύλλογος αναγκάζεται να εκμισθώσει το κτίριο στον καπνέμπορο Οβαδιά, παίρνοντας προκαταβολικά τα ενοίκια με τα οποία αποπεράτωσε το Γηροκομείο που είχε αφήσει μισοτελειωμένο η Δημογεροντία (νότια του Νοσοκομείου). Ίδρυσε σ' αυτό Οικοτροφείο και Αναγνωστήριο για ορφανά παιδιά Μακεδονομάχων και άπορα βουλγαρόφωνων Ελλήνων. Οι τρόφιμοι έφεραν στη στολή τους τα γράμματα Ο-Ο (ΟΡΦΕΑΣ-Οικοτροφείο). Λειτουργήσε όμως ένα μόνο χρόνο και κήκε το 1913.

Η εκμίσθωση του κτιρίου από τον Οβαδιά κράτησε μέχρι το 1916 και η θαυμάσια μεταρρυθμισμένη αίθουσα (βελούδινες κουρτίνες, καθίσματα, υπερυψωμένο δάπεδο κ.λ.π.), με την ονομασία «ΓΚΡΑΝΤ-ΣΙΝΕΜΑ», χρησιμοποιήθηκε για την προβολή των γνωστότερων ταινιών της εποχής.

Περίοδο απραξίας για τον ΟΡΦΕΑ αποτέλεσαν τα χρόνια 1913 μέχρι 1918. Οι πόλεμοι και οι καταστροφές της περιόδου αυτής ήταν φυσικό να νεκρώσουν τη δράση του.

Με την προσωινία «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» (ΠΡΩΗΝ ΟΡΦΕΥΣ) επανασυστήθηκε το 1919 (έτσι παρέμεινε μέχρι το 1950) και από το πρακτικό της επανασύστασης του προβλεπόταν και η ενίσχυση των απόρων προσφύγων και συμπολιτών. Ξαναβρίσκοντας την παλιά του αίγλη ανέπτυξε αξιόλογη αθλητική και καλλιτεχνική δράση, που ανακόπηκε τελικά από τον επελθόντα Μικρασιατικό Πόλεμο και το κτίριό του επιτάχθηκε για στρατιωτικές ανάγκες μέχρι το 1925.

Από τότε άρχισε μια νέα περίοδος δράσης του Συλλόγου. Το καλλιτεχνικό του τμήμα σημείωσε εξαιρετικές προόδους. Απέκτησε θαυμάσια μανδολινάτα, μπάντα και ανδρική χορωδία. Οι συναυλίες του ΟΡΦΕΑ της περιόδου αυτής αποτέλεσαν αληθινό σταθμό στην καλλιτεχνική ιστορία των Σερρών. Ειδικά η μανδολινάτα του ανέδειξε ικανότατους εκτελεστές, οι οποίοι,

φοιτητές τότε, συμμετέχοντας στη Μακεδονική Μανδολινάτα Αθηνών, προκάλεσαν το θαυμασμό των καλλιτεχνικών κύκλων της πρωτεύουσας.

Τον Ιούλιο του 1922, σύμφωνα με μαρτυρίες Σερραίων καλλιτεχνών που ζουν μέχρι σήμερα, δόθηκε η Α΄ μεγάλη συναυλία του Ομίλου υπό τον Γιάννη Βαΐου, στην οποία πήραν μέρος όλα τα τμήματά του, η μπάντα (΄Ομιλος Ερασιτεχνών ΟΡΦΕΩΣ), η Ορχήστρα Εγχόρδων, η Μανδολινάτα (΄Ομιλος Γιάννη Ουζούνη) και η 50μελής χορωδία του, η οποία, σύμφωνα πάντα με τις παραπάνω μαρτυρίες, αποτελεί και την πρώτη μικτή χορωδία του ΟΡΦΕΑ, που απαρτιζόταν κυρίως από μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Σερρών, στο οποίο ο Γιάννης Ουζούνης (αυτοδίδακτος μουσικός, πέθανε στη Θεσσαλονίκη το 1976), οργάνωσε μουσικά σχήματα. Αργότερα η χορωδία αυτή εμφανίζεται σαν ανδρική (1926) και τέλος, με το Γιάννη Ουζούνη πάλι, μικτή (1927).

Κύριος τροφοδότης της μπάντας του ΟΡΦΕΑ ήταν το Ορφανοτροφείο (αρχιμουσικός ήταν ο Βασίλης Βηλεκτσίδης, γεννήθηκε στην Αμισό του Πόντου, πέθανε στα Σέρρας το 1959) απ' όπου αποφοίτησαν άριστοι μουσικοί, που στη συνέχεια, για 50 περίπου χρόνια, τροφοδοτούσαν και την Μπάντα της Μεραρχίας, τις

ορχήστρες του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» (όπου οι περισσότεροι απ' αυτούς τελειοποίησαν τις μουσικές τους γνώσεις), την μπάντα του Δήμου Σερρών (η προπολεμική φιλαρμονική του ΟΡΦΕΑ) και, τελευταία, την περίφημη μανδολινάτα του ΟΡΦΕΑ, με το Χρήστο Σταματίου, που ουσιαστικά διαλύθηκε στα μέσα της 10ετίας του 1970, όταν ο ένας μετά τον άλλο, οι αλησμόνητοι αυτοί καλλιτέχνες έφευγαν από τη ζωή.

Από το Χορωδιακό επίσης ΄Ομιλο του Γιάννη Ουζούνη σχηματίστηκαν οι χορωδίες (1920-1937, ανδρικές και μικτές) του Ομίλου και αργότερα του ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΣΕΡΡΩΝ (1927) και του ΩΔΕΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ (1934-40). Μεταπολεμικά δε της ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ (1945-55).

Αλλά και στον αθλητισμό ο ΟΡΦΕΑΣ δεν υστέρησε. Ο αθλητής Θανάσης Μπεκιάρης αναδείχθηκε δύο φορές Βαλκανιονίκης (στα 10.000 και 5.000 μ.) και κατείχε το Πανελλήνιο ρεκόρ στα 1.500 μ.

Όταν ιδρύθηκε το Ωδείο Σερρών «Ορφεύς» από μέλη του ΟΡΦΕΑ, ο Σύλλογος περιορίστηκε πλέον στην αθλητική του δράση. Το ποδοσφαιρικό του τμήμα σημείωσε κι αυτό με τη σειρά του προόδους και μέχρι το 1937 συγκαταλεγόταν στα πιο αξιόλογα της Αν. Μακεδονίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ «ΟΡΦΕΥΣ»

*Η ίδρυση. Οι καθηγητές και οι σχολές. Πόροι.
Στέγη και εξοπλισμός. Δραστηριότητες. Ο πόλεμος, το τέλος.
Ο σερραϊκός τύπος και το ωδείο.*

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΕΡΡΩΝ

Η βιβλιοθήκη αυτή αποτελείται από βιβλία που δωρήθηκαν από τον λαό της Σερρών και από βιβλία που αγοράστηκαν με τα έσοδα της βιβλιοθήκης.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

Εικ. 4.

«Κύριε Πρόεδρε! Το από εξαμήνου ιδρυθέν Ωδείον Σερρών πρόκειται...».

Είναι η αρχή του εγγράφου αρ. 2, η πρώτη έγγραφη μαρτυρία της τυπικής ίδρυσης του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» που τοποθετείται, όπως φαίνεται από το έγγραφο, τον Αύγουστο του 1933. Το υπογράφουν ο Πρόεδρος της Εφορείας του Ωδείου Αθανάσιος Φωτιάδης και ο Γενικός Γραμματέας Σταύρος Παυλίδης.

Ουσιαστικά όμως, κι αυτό ξεκαθαρίζεται από την παραπέρα αλληλογραφία του ωδείου, έτος ιδρύσεως πρέπει να θεωρείται το 1934, όπως βέβαια προσδιορίζεται και από τη σφραγίδα του.

Το ωδείο είναι στην ουσία δημιούργημα του ιστορικού ΟΡΦΕΑ, που είναι γνωστό ότι ιδρύθηκε το 1905. Πρόεδρός του τα χρόνια εκείνα ήταν ο δικηγόρος Αθανάσιος Φωτιάδης, στην πρωτοβουλία του οποίου οφείλεται ολοκληρωτικά η δημιουργία του περίφημου αυτού ιδρύματος.

Αθανάσιος Φωτιάδης. Η πολιτιστική του προσφορά.

Διαπρεπής δικηγόρος της πόλης μας. Γεννήθηκε το 1900. Η συμβολή του στην πνευματική ανάπτυξη του τόπου μας υπήρξε αξιοσημείωτη. Μετά την επάνοδό του από την ομηρία (1917-19) στη Βουλγαρία, πρωτοστάτησε, με άλλους 28 Σερραίους, στην επανασύσταση του ΟΡΦΕΑ, που από το 1910 διήλθε περίοδο απραξίας, εξαιτίας των πολέμων και των καταστροφών

Εικ. 5. Η πρώτη Εφορεία του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» με το διευθυντή και τους καθηγητές του το 1935. Όρθιοι από αριστερά: Κώστας Σχοινιάς, Βασίλης Παπαλεξίου, Χρήστος Σταματίου, Κώστας Φωκάς, Γιώργος Γεωργιάδης, Πέπος Καμπελής και Σταύρος Πανλίδης. Καθισμένοι: Σάκης Παρίσης, Νίκος Στρατάκης, Αθανάσιος Φωτιάδης, Αλέξανδρος Μπλενόβ και Θόδωρος Θαλασσινός.

της περιόδου αυτής. Το πρακτικό επανασύστασης υπογράφηκε στο σπίτι του. Από τα χρόνια της δικηγορίας του συνέβαλε στην ανύψωση του πνευματικού επιπέδου των Σερραίων, πραγματοποιώντας, χωρίς καμιά υλική ανταμοιβή, διαλέξεις και επιδείξεις. Το 1947 ίδρυσε στα Σέρρες την «Εταιρεία Επιστημόνων» (της οποίας υπήρξε και πρόεδρος), που σκοπό είχε την πραγμάτωση εκδηλώσεων κοινωνικού ενδιαφέροντος. Οι διαλέξεις κλπ δίνονταν στη Στρατιωτική Λέσχη Σερρών. Συμμετείχαν σ' αυτή συμπολίτες απ' όλους τους κλάδους, κληρικοί, στρατιωτικοί, έμποροι, επαγγελματίες κ.ά. Η δράση της εταιρείας ανακόπηκε το 1948 λόγω οικονομικών δυσχερειών. Στην έμπνευση και πρωτοβουλία του επίσης οφείλεται η ίδρυση της Σερραϊκής Πολιτιστικής Εταιρείας (Σ.Π.Ε.) το 1963 και η καλαίσθητη έκδοση Λευκώματος επιλεκτών τέκνων

της σερραϊκής γης καθώς και η ανάρτηση των φωτογραφιών τους στην αίθουσα της Εταιρείας (οδός Π. Κωστοπούλου 2, όπου στεγάζεται μέχρι σήμερα). Τέλος, ως πρόεδρος του ΟΡΦΕΑ Σερρών, εργάστηκε σκληρά για την επέκταση των δραστηριοτήτων του, καρπός των οποίων ήταν και η ίδρυση του περίφημου Ωδείου Σερρών «Ορφεύς», το οποίο λειτούργησε κατά τρόπο θαυμαστό μέχρι την κατοχή και εφοίτησαν σ' αυτό περί τους 300 μαθητές, δημιουργώντας ακόμα και Συμφωνική Ορχήστρα. Πέθανε το 1969.

Με την ανασύσταση του ΟΡΦΕΑ το 1919 (με την προσωνομία «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ») προστέθηκε στις επιδιώξεις του ομίλου και η διάδοση του κλασικού αθλητισμού, οι μετέπειτα δε διοικήσεις πρόσθεσαν τμήμα ποδοσφαίρου. Συνέπεια αυτών των πρόσθετων δρα-

Εικ. 6. Αναμνηστική φωτογραφία μετά τη συνεδρίαση για την εκλογή της Εφορείας του Ωδείου. Από τις καθισμένες, αριστερά η σύζυγος του Αθ. Φωτιάδη, Κούλα και δεξιά η Έλλη Μπλενόβ. Όρθιος αριστερά ο κλητήρας του Ωδείου Νίκος Καρπουζέλης και δεξιά ο ειδικός γραμματέας Δημοσodένης Τζιούμπας, μέλη της μπάντας του ΟΡΦΕΑ.

Εικ. 6α. Στο γραφείο του Ωδείου. Καθισμένοι από αριστερά: Χρήστος Σταματίου (δεύτερος), Βασίλης Παπαλεξίου, Σταύρος Παυλίδης και Κώστας Σχοινάς.

Βασίλειος Γ. Παύλος
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

αριθ 135

Διεύθυνση Σερρών

147

10/12/35

ΑΔΕΙΑ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

Επί τη από 10-12-1935 δηλώσει του Βασίλειος Α. Παύλος
χορηγοῦμεν αὐτῷ τὴν παροῦσαν ἀδειαν τελέσεως δημοσίου θεάματος.

Εἶδος θεάματος Κωμῆς

Τόπος τελέσεως Σέρρες

Χρόνος τελέσεως (1) 22-12-1935 Παραστάσεις πρωΐναι ἢ ἀπογευματινῆς (2)..
Παραστάσεις νυκτερινῆς μὴ παρατείνονται πέρα τῆς 12 1/2 τοῦ μεσονυκτίου.....
Παραστάσεις παρατείνονται πέρα τῆς 12 1/2 τοῦ μεσονυκτίου ἢ ἀρχίζονται μετ' αὐτῆς

Ἄριθμὸς θέσεων	Διατίμ. εἰσιτηρίων	
	Δραχμαὶ	Λ.
Θέσεις διακεκριμέναι.....		
> Α'		
> Β'	<u>Κωμῆς</u>	<u>10</u>
Θεωρεῖα Α'	<u>Σέρρες</u>	<u>4</u>
> Β'		<u>14</u>
Εἴσοδος		

Ὁ ἀνωτέρω κατέβαλε δραχ. 14 ἐκδοθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8083
τῆς 10-12-1935 ἀποδοθέντος τοῦ ἀποδοθέντος

Ἐν Σέρρες τῆς 10-12-1935
Ὁ Διευθυντής Βασίλειος Γ. Παύλος

(1) Σημειοῦται ἡ χρονολογία τῆς τελέσεως, εἰς τὴν πρόκειται περὶ παραστάσεως τοῦ θεάματος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ὅποτε ἐπιτρέπεται ἡ ἐκδοσις μιᾶς ἀδείας καὶ σημειοῦνται αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἐπαναληφθήσεται.
2) Σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, τόσαι πρωΐναι, νυκτερινῆς κλπ.

Εἰκ. 7.

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ

“ΟΡΦΕΥΣ,”

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1935-36)

ΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ “ΚΡΟΝΙΟΥ,”

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1935. - 11 π.μ. ΑΚΡΙΒΩΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΤΟΥ

ΩΔΕΙΟΥ

ΜΕΤΕΧΟΥΝ

Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΑΛ. ΜΠΛΕΝΟΒ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Σολίστ βιολί τής όρχήστρας ό καθηγητής τού Ωδειου κ. Σ. ΚΑΣΑΡΑΣ

ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΣΟΛΙΣΤ

Η ΚΥΡΙΑ ΡΟΥΔΑ ΓΚΟΥΜΑ

(ΠΙΑΝΟ)

(Τής τάξεως δεξιοτεχνίας τού καθηγητού κ. Γ. Γεωργιάδη)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΑΥΛΙΑΝ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΜΕΡΟΣ 180 ΠΡΟΣΩΠΑ

Παρακαλείται τó αξιοτίμον κοινόν νά επιφορτισθεί άκριβώς εις τήν ώρισθεΐσαν ώραν τής συναυλίας, καθότι ή είσοδος διά επίτραπή μόνον εις τά διαλείμματα.

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Θεωρείον κατ' άτομον δρ. 25, Πλατεία ήριδημένη διακεκριμένη 25,
Πρώτη θέσις 15, Έξώστης και Μαθητικά 10

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟ ΩΔΕΙΟΝ

— Έπισημ. — ΠΡΟΔΑΟΥΣ — Σέρρες —

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

I

1) ΨΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

Εισαγωγή, έκ τού όμοτίμου μελοδράματος
ΟΡΧΗΣΤΡΑ

C. W. GLUCK

2) α'. ΑΝΟΙΣΙΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

β'. ΕΛΑ ΓΑΥΚΕΙΑ ΑΥΓΗ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

F. MENDELSSOHN
Χρ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

3) ΤΡΙΟ εις νού μπιλ. (1ου μέρος)

ALLEGRO

Οί κκ. Γεωργιάδης (πιάνο) Κασάρας (βιολί)
Μπλενέβ (τσέλλο)

W. A. MOZART

4) ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΧΟΡΩΔΙΑ

Χρ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

5) α' ANDANTE (άπό τήν όργ. συμφωνία)

β' ΜΙΚΡΟΝ ΒΑΛΣ

ΟΡΧΗΣΤΡΑ

J. HAYDN
E. GRIEG
(Ένορχήστρωσις Α. Μαλενός)

II

1) Ο ΜΕΤΑΝΟΩΝ ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

(τό πιάνο άπομαίνεται τής καρμπένας)

Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

2) ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ εις Σόλ. έλασσον (πιάνο)

(Συν. 11ου πιάνου υπό τού καθ. κ. Γεωργιάδη)

MOLTO ALLEGRO CON FUOCO
ANDANTE
PRESTO

F. MENDELSSOHN

3) Ο ΓΕΡΟ ΔΗΜΟΣ

Σόλο τενόρου και μικτή χορωδία
συνολεία πιάνου

Π. ΚΑΡΡΕΡΗ
(Διευκρινίς διά χορωδία
Χρ. Σταματίου)

4) ΕΛΛΑΔΑ (Σούιτα)

I. CANZONE
II. INTERMEZZO
III. DANZA
ΟΡΧΗΣΤΡΑ

V. DE MEIS

Εικ. 8 και 9.

στηριοτήτων ήταν η σημαντική μείωση των επιδόσεων του ομίλου στον καλλιτεχνικό τομέα και ιδιαίτερα στη μουσική. Το θέατρο είχε παραμεληθεί από καιρό.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, αλλά και από το γεγονός της ίδρυσης και δραστηριοποίησης άλλων μουσικών συλλόγων (για παράδειγμα του μουσικού τμήματος του «Απόλλωνα» από προσοδευτικούς Σερραίους μουσικούς στα 1927), η Γενική Συνέλευση των μελών του ΟΡΦΕΑ προχώρησε στην υλοποίηση της πρότασης του Προέδρου του Αθ. Φωτιάδη, της ίδρυσης δηλαδή αυτοτελούς, διοικητικά και οικονομικά, οργανισμού για την ανάπτυξη της μουσικής, με τον ίδιο βέβαια τίτλο του ομίλου. Ο ΟΡΦΕΑΣ περιοριζόταν στην ανάπτυξη κυρίως του αθλητισμού.

Το Δ.Σ. του ΟΡΦΕΑ (στις αρχές της δεκαετίας του 1930), μελετούσε με ζήλο τις λεπτομέρειες της εύρυθμης λειτουργίας του νέου αυτού οργανισμού, του «εν Σέρραις Ωδείου». Για την αντιμετώπιση των οικονομικών του δαπανών προκρίθηκε η πρόταση του συμβούλου Βασιλείου Παπαλεξίου, που στηριζόταν στη δημιουργία πάγιων πόρων με μικρή επιβάρυνση της κατανάλωσης του ρεύματος για φωτισμό, υπέρ του ωδείου.

Μετά από προσπάθειες 2 χρόνων, κατορθώθηκε η ψήφιση του ειδικού νόμου 6433/1934 με τον οποίο επιβαλλόταν ειδικό τέλος υπέρ του ωδείου Σερρών «Ορφεύς» σε κάθε ωριαίο κιλοβάτ του ρεύματος για το φωτισμό της πόλης και σε κάθε εισιτήριο των κινηματογράφων και δημοσίων θεαμάτων.

Ιδρυτές του ωδείου ήταν οι: Αθανάσιος Φωτιάδης, δικηγόρος, Γεώργιος Μόσχου, δικηγόρος, Σταύρος Παυλίδης, έμπορος, Βασίλειος Παπαλεξίου, υπάλληλος του Δήμου, Κωνσταντίνος Σχοινάς, ιδιωτικός υπάλληλος, Κωνσταντίνος Φωκάς, βιβλιοχαρτοπώλης, Στέργιος Χατζηαγγέλου, εμπορογράφης, Γεώργιος Καραλέμπας, λογιστής, Κωνσταντίνος Περδικάρης, επιχειρηματίας, Ιωάννης Ουζούνης, ιδ. υπάλληλος, Βασίλειος Σταυρίδης, τυπογράφος και Δημήτριος Μικρούλης, κομμωτής.

Οι παραπάνω συνήλθαν την 1η Φεβρουαρίου 1934 στο δικηγορικό γραφείο του Αθ. Φωτιάδη, όπου συντάχθηκε και υπογράφηκε το πρωτόκολλο της ίδρυσης και εκλέχθηκε Προσωρινή Επιτροπή από τους: Αθ.Φωτιάδη, Γ. Μόσχου, Στ. Παυλίδη, Κ. Φωκά, Β. Παπαλεξίου, Κ. Σχοινά και Γ. Καραλέμπα.

Με τη δημοσίευση του ειδικού νόμου στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως (28.12.1934) η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή συγκάλεσε τη Γενική Συνέλευση (23.1.1934) και εξέλεξε τα μέλη της πρώτης Εφορείας (και Ελεγκτικής Επιτροπής) του ωδείου που ήταν οι: Αθανάσιος Φωτιάδης, Πρόεδρος, Νικόλαος Στρατάκης, Αντιπρόεδρος, Σταύρος Παυλίδης, Γενικός Γραμματέας, Βασίλειος Παπαλεξίου, Ταμίας, Κωνσταντίνος Σχοινάς, Κοσμήτωρ, Κωνσταντίνος Φωκάς, Θεόδωρος Θαλασσινός (αργότερα αντιπρόεδρος), Αθανάσιος Παρίσης και Πέπος Καμπελής, μέλη. Αργότερα διετέλεσαν έφοροι και οι: Απόστολος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Παπαλεξίου, ταμίες, Χρήστος Χρησιτίδης, Ιωάννης Πατσόπουλος, Βασίλειος Παπαβασιλείου (πήρε τη θέση του Ν. Στρατάκη που μετατέθηκε στην Αθήνα), μέλη.

Μέλη του ωδείου υπήρξαν οι Σερραίοι: Δημήτριος Γρηγοριάδης (φαρμακοποιός), Νικόλαος Βαβαλέκας, Χρήστος Βαβαλέκας, Θεόδωρος Βαβαλέκας, Απόστολος Παπαδόπουλος (φαρμακοποιός), Οδυσσέας Αργυριάδης (γιατρός), Κωνσταντίνος Πεταλωτής (δικηγόρος), Βασίλειος Παπαβασιλείου (δικηγόρος), Αθανάσιος Αλμπασόπουλος (δικηγόρος), Τάκης Αγαπητός (δικηγόρος), Αθανάσιος Μπουκουβάλας (δικηγόρος), Κων/νος Τέγος (δικηγόρος), Ζαφείριος Νικολάου (δικηγόρος), Χρήστος Χρησιτίδης (γιατρός), Θωμάς Τικόπουλος (δικηγόρος), Δημήτριος Νικολαΐδης (καπνέμπορος), Ιωάννης Σχοινάς (καπνέμπορος), Ζαφείριος Κόσσυφας (δικηγόρος), Ιωάννης Πατσόπουλος (δικηγόρος) και Ιωάννης Δρίτσιος (γιατρός).

Στις 7.2.1935 το ΩΔΕΙΟ ΛΘΗΝΩΝ (ίδρ, 1871), μετά από σχετική αίτηση και θέλοντας να συμπαρασταθεί

στο ξεκίνημα του σερραϊκού ωδείου, στέλνει αντίγραφο του καταστατικού και κανονισμού του, για τη σοβαρότερη κατάρτιση της εσωτερικής του οργάνωσής.

Το ΚΡΑΤΙΚΟ (ΒΑΣΙΛΙΚΟ) ΩΔΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ επίσης προτείνει, τον ίδιο καιρό, τον επίσημο χαρακτηρισμό του ωδείου ως Παραρτήματός του στα Σέρρας, υπό τους όρους:

- 1) Καμία ανάμειξη από διοικητική και οικονομική άποψη.
- 2) Εποπτεία καλλιτεχνική.
- 3) Πρόσληψη του διδακτικού προσωπικού με συνεννόηση.

Είναι αλήθεια πως η συμβολή του Ωδείου Θεσσαλονίκης στα πρώτα βήματα του Ωδείου Σερρών ήταν τεράστια, ιδιαίτερα του διευθυντή του *Αλέξανδρου Καζαντζή*, ο οποίος επισκέφθηκε πολλές φορές την πόλη μας, προκειμένου να διευκολύνει το έργο του ωδείου (οργάνωση, πρόσληψη καθηγητών κλπ.) και παραβρέθηκε, σαν απλός συνεργάτης, στις πρώτες συνεδριάσεις της Εφορείας.

Τελικά βέβαια το ωδείο λειτούργησε αυτοδύναμα, χωρίς καμιά εξάρτηση, οικονομική ή καλλιτεχνική ή και με μορφή παραρτήματος.

Θετικότερα επίσης συνέβαλαν και Σερραίοι καλλιτέχνες που κατοικούσαν στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη (όπως ο Αθανάσιος Φιδετζής, πρόεδρος του Συλλόγου Μουσικών Θεσσαλονίκης, απ' τους θεμελιωτές της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης), που, με την πείρα και τις επαφές τους, οδήγησαν τη νεοσύστατη Εφορεία σε σοβαρές καλλιτεχνικές επιλογές.

Τα εγκαίνια του ωδείου έγιναν στις αρχές του 1935. Προηγήθηκε διάλεξη, για την εξέλιξη της μουσικής από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή, που συνδυάστηκε με υπόκρουση μουσικών κομματιών Αρχαίας Ελληνικής μουσικής, επιλεγμένων, κατά πάσα πιθανότητα, από τον εθνικό μας ποιητή Άγγελο Σικελιανό, ειδικά για την εκδήλωση του Ωδείου.

Οι Σερραίοι συνέβαλαν ολόψυχα στη λειτουργία του ωδείου. Το θεώρησαν, και ήταν, προσωπική τους υπόθεση και στήριξαν υλικά και ηθικά, όσο μπορούσαν, το έργο του Αθανασίου Φωτιάδη και των συνεργατών του για την προκοπή και εδραίωσή του.

Οι Εμποροβιομηχανικοί σύλλογοι, τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, οι σερραϊκοί σύλλογοι Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με έγγραφά τους εκδήλωναν τον ενθουσιασμό και τη συμπαραστάσή τους στην Εφορεία του ωδείου.

Η ίδρυση και λειτουργία των τάξεων (15.9.1935: 80 σπουδαστές) ήταν πλέον γεγονός. Το ΩΔΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ ΟΡΦΕΥΣ, αυτοδύναμο νομικό πρόσωπο, χάραζε τη δική του πορεία και προσφορά στη μουσική ιστορία της πόλης μας, προκαλώντας το ενδιαφέρον πολλών ελληνικών πόλεων και ιδίως της Μακεδονίας και Θράκης (Βόλος, Λαμία, Κομοτηνή, Βέροια, Νάουσα κ.ά.), που ζητούσαν τη συμβολή του, για να πετύχουν την ίδρυση του δικού τους ωδείου.

Την Κυριακή 22 Δεκεμβρίου 1935 δίνεται η Α' Συναυλία της περιόδου 1935-36. Σύνολο εκτελεστών 180! Απ' τη σκηνή του Κρονίου παρουσιάζονται οι τρεις χορωδίες του ωδείου: μικτή, γυναικεία, παιδική (αργότερα οργανώθηκε και ανδρική) και 35μελής Συμφωνική Ορχήστρα, μουσική κατάρτιση που ισάξια της δεν έχουμε να επιδείξουμε εμείς οι νεότεροι, αν και παρήλθε ήδη μισός αιώνας από τότε...

Ο Διευθυντής του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, σε προσωπική, προς τον πρόεδρο του ωδείου επιστολή, αναφέρει:

«... μετά πολλής μου συγκινήσεως έμαθον την όντως λαμπράν επιτυχίαν της Α' Συναυλίας, η οποία τιμά τους καθηγητάς του ωδείου, αλλά και αποτελεί εύγλωττον τεκμήριον της αρίστης διοικήσεως και οργανώσεως του ιδρύματος, ού τόσοσιν επαξίως προΐστασθε...».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ὁδείου Σερρών, ἀφορμὴν λαμβάνουσα ἐκ τῶν κυκλοφορουσῶν διαφόρων φημῶν ἀνακοινοῖ τὰ ἑξῆς:

Ἡ πρόκλησις τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὁδείου, θέλει γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει ὀρι-
σμένων προϋποθέσεων καὶ οὐχὶ οἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε. Ἰδίως ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ διδακτικὸν προ-
σωπικὸν παρέχῃ τὰ ἀναγκαῖα ἐγγύγια μιᾶς οὐχὶ μόνον καλλιτεχνικῆς ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἡ-
θικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Ὁδείου. Ἡ ἐπιστημονικὴ βέ-
βαια κατάρτισις καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπίδοσις αὐτῶν, δὲν θέλει παραρῶθῃ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δια-
θετιμὴν παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑποψηφίων πείρα περὶ τὴν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ὁδείου.
Ἀκόμη περισσώτερον, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ ἐκ τοῦ ψηφισθέντος νόμου ἔσοδα τοῦ Ὁ-
δείου εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκῆ, θέλει ἐπιδιωχθῆ ἵνα, αἱ διδακτικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Ὁδείου, ἱκανο-
ποιῶνται δι' ἑσὸν τὸ δυνατόν ἐλιγώτερου προσωπικοῦ, ἀπαιτιζομένου ἐκ καλλιτεχνῶν δυναμένων
νὰ διδάσκουν πλεονα τοῦ ἐνὸς μαθήματα καὶ ὄργανα. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προϋποθέσεων τούτων,
θέλει γίνῃ ἡ ἐκλογή μεταξὺ τῶν ὑποβληθεισῶν ὑποψηφιοτήτων, προτιμωμένων βεβαίως πάντο-
τε, μεταξὺ ἴσα διαθετιμῶν προσόντα, τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν. Πρὸς τοῦτο ἡ Ἐφορεία ἔ-
λαθεν καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἐγκυρότερου δυναμένου νὰ ἀποφανθῇ Διευθυντοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ὁ-
δείου Θεσσαλονίκης; κ. Ἀλ. Καζαντζῆ, ἐπὶ τούτῳ ἀφικθέντος ἐνταῦθα πρὸ δεκαήμερου, καὶ ἀπὸ
κοινοῦ μετ' αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θέλει λάβῃ τὰς ἐνδεικνυμένας διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἰδρύ-
ματος τούτου ἀποφάσεις.

Τὸ κοινὸν βῆεν τῆς πόλεως δένον νὰ εἶναι ἀπολύτως ἡσυχόν, ὅτι ἡ Ἐφορεία τοῦ Ὁδείου,
ἀποτελουμένη καὶ αὐτὴ ἐξ Ἑλλήνων, μὲ πατριωτικὸν ἴσον τοῦλάχιστον πρὸς πάντα ἄλλον,
καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὸ συμφέρον καὶ μόνον τοῦ Ὁδείου, θέλει λάβῃ τὰς ἐνδεικνυμένας ἀπο-
φάσεις, ὥστε τὸ ἴδρυμα τοῦτο νὰ μὴ καταστῇ ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ ἀνίκωνος νὰ ἐκ-
πληρώσῃ τὸν δι' ἑνὲν τέτακται ὑψηλὸν προορισμὸν. Τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ὁ
δημιουργηθεὶς ἠρόρυθος δέν ἀπειλεῖται εἰ μὴ εἰς τὴν διάψυσιν τῶν ἐλπίδων εὐαχρίθμων τινῶν, ὅστι-
νες διὰ τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Ὁδείου ἀνέμενον τὴν ἱκανοποίησιν προσωπικῶν φιλοδοξίῶν καὶ ὀλι-
κῶν καθαρῶς συμπεριόντων τῶν; καὶ ὅτι ἡ Ἐφορεία τοῦ Ὁδείου εἶναι πρόθυμος νὰ δεχθῇ πάν-
τα ἔλεγχον, ἀρκεὶ νὰ ἀρκῆται εἰς τὸν τρόπον μὴ βλάπτοντα τὰ συμφέροντα τοῦ Ὁδείου, ἡ
Ἰδρύσις τοῦ ὁποίου γνωσθεὶσα ἐκαίρεισθη καὶ παρ' ὄλων τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ
μεγαλυτέρου ἐνθουσιασμοῦ, ὑπὲρ τῶν Σερραίων πολιτῶν, εἰ ὅποιοι πρωτοπόροι ἀνέκαθεν εἰς πᾶσαν
πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν κίνησιν ἀνέλαβον τὴν φροντίδα τῆς Ἰδρύσεως καὶ συντηρήσεως
ἐνδὸς Ὁδείου, μὲ τὴν φιλοδοξίαν νὰ καταστήσουν αὐτὸ κέντρον πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς
διαπαιδαγωγήσεως ὄλων τῶν ὁμῶρων ἐπαρχιῶν.

Ταῦτα ἀνακοινούσα ἡ Ἐφορεία τοῦ Ὁδείου, ἐπικαλεῖται τὴν ἀμέριστον συνδρομὴν ὁλο-
κλήρου τοῦ Σερραϊκοῦ Λαοῦ, ἵνα κατορθώσῃ καὶ φέρῃ εἰς πέρας τὸ βερώτατον ἔργον ὅπερ ἀνέ-
λαβε, πρόθυμος εἰς τὸν συντομώτερον δυνατόν χρόνον νὰ παρακαλέσῃ πάντας τοὺς δυναμένους καὶ
θέλοντας, ἵνα συνεχίσουν τὸ ἔργον τῆς. Οὕτω καὶ μόνον θέλει καταστῇ δυνατόν, ὥστε περαιομέ-
νων ἐντὸς τῶν ἡμερῶν τῶν ἐπισκευῶν τοῦ κτιρίου καὶ προσληφθέντων τοῦ Καθηγητικοῦ προ-
σωπικοῦ, νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐντὸς
τοῦ οἰκονομικοῦ ἀδιεξήτου εἰς β' εἰρήσεται, ἔχει ἅμα νὰ ἀντιπαλαίσῃ καὶ κατὰ τῶσων ἀντι-
δράσεων.

Οἱ Σερραῖοι πολιταὶ καὶ ἰδίως οἱ γυναῖκες Σερραῖοι ἄς θώσουν βλην τους τὴν ἠθικὴν πνο-
ὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ ἐγγραφομένοι μέλη τοῦ Ὁδείου, ἄς συστρέξουν δι' ὄλων τῶν δυνάμε-
ων των, ὥστε μὲ τὴν ἀσήμενταιν ἐπιδόκρονισιν εἰς ἡ, ὑπεβλήθησαν νὰ ἀπακτήσουν ἵνα ἴδρυμα, δι'
ὃ ἀπὸ τοῦδε εἰς θαυμάζονται παρ' ὄλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἡ δὲ Ἐφορεία τοῦ Ὁδείου εἶ-
ναι ἀπὸ τοῦδε πρόθυμος παραιτουμένη νὰ ἐνισχύσῃ δι' ὄλων τῶν δυνάμεων τῆς πάντας ἐκείνους,
εἰ ὅποιοι θὰ ἀνελάμβανον νὰ φέρουν εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὴ ὡς
καὶ εἰ λοιποὶ ἱδρυταὶ τοῦ Ὁδείου ἀπὸ διετίας τῆ συνδρομῆ ὄλων τῶν πολιτῶν καὶ ὀργανώσεων,
ἐμύχθησαν καὶ μοχλοῦν οὐκ ὀλίγον.

Σέρραι τῇ 21η Φεβρουαρίου 1935

Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΟΔΕΙΟΥ

Εἰκ. 10.

Εικ. 11. Με την κήρυξη του πολέμου ο Αλ. Μπλενόβ επέστρεψε στη Γερμανία. Στη φωτογραφία (που έστειλε στο Γεν. Γραμματέα του Ωδείου Σερρών Σταύρο Παυλίδη) διευθύνει την ορχήστρα εγχόρδων του Γυμνασίου στο Γκάρμις Πάτενκίοχεν το Μάιο του 1953.

Το Ωδείο Σερρών, στην ουσία όμως τα Σέρρας, ευτύχησαν, όσο λίγες πόλεις στην Ελλάδα, να περιλαμβάνουν στο διδακτικό τους προσωπικό, μερικές από τις λαμπρότερες προσωπικότητες της μουσικής της εποχής.

Και λέμε λαμπρότερες, έχοντας πλήρη ευθύνη και βαθειά επίγνωση του βάρους της λέξης. Γιατί, σίγουρα, μουσικοί με ταλέντο και γνώση όπως οι Αλέξανδρος Μπλενόβ, Γιώργος Γεωργιάδης, Χρήστος Σταματίου, Σωτήρης Κασάρας, Μαρί Ασικιάν, ήταν βέβαιο πως θα δημιουργούσαν ένα μουσικοπνευματικό ίδρυμα εφάμιλλο των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης.

Γράφει, τον Ιούνιο του 1935, σ' επιστολή του, ο Αλέξανδρος Καζαντζής, διευθυντής του Ωδείου Θεσσαλονίκης:

«Η μεγάλη επιτυχία του κ. Σταματίου εις τας εξετάσεις των ανωτέρων θεωρητικών (φούγκας) με ηυχαρίστησεν ιδιαιτέρως τόσον διά την ικανοποίησιν των κόπων του συμπαθεστάτου και σεμνού αυτού νέου, όσον και διά το γεγονός ότι το Ωδείο Σερρών, του οποίου την ωραία εξέλιξιν με τόσον ενδιαφέρον παρακολουθώ, δύναται σήμερα υπερηφάνως να υπολογίζει ότι δύο εκ των καθηγητών του³ έχουν τα ανώτατα θεωρητικά διπλώματα εις όλην την Ελλάδα».

Με τις υποδείξεις του Αλ. Καζαντζή, η Εφορεία του ωδείου προχώρησε στην πρόσληψη των πρώτων καθηγητών του που ήταν οι: Αλέξανδρος Μπλενόβ,

3. Ενωεί και το Γ. Γεωργιάδη.

Εικ. 12. Η ανδρική χορωδία του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» στις 30.4.1939. Διευθυντής ο Χρήστος Σταματίου.

διευθυντής, Γιώργος Γεωργιάδης, Χρήστος Σταματίου, και αποφάσισε την οργάνωση της Φιλαρμονικής των Σερρών με τη διδασκαλία του Ιωάννου Βαΐου (Γιαννίκου), του γνωστού αρχιμουσικού του ΟΡΦΕΑ.

Αργότερα προσλήφθηκαν οι: Σωτήριος Κασάρας, Μαρί Ασιακιάν, Μάριος Ιωαννίδης, Αλίκη Μποναπάτσε και η Μαρίκα Οικονόμου.

Η αρχική αμοιβή των καθηγητών ορίστηκε από 3.000 μέχρι 4.000 δραχμές το μήνα. Επίσης δικαιούνταν 20% από τα καθαρά κέρδη των συναυλιών και επιδείξεων του ωδείου. Δεν τους επιτρεπόταν όμως η παράδοση ιδιωτικών μαθημάτων και η, με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, είσπραξη χρηματικών ποσών, χωρίς την ενημέρωση και την έγγραφη έγκριση της Εφορείας. Με

έγγραφη άδεια επίσης τους επιτρεπόταν και η απουσία τους από τα Σέρρας και μόνο για ειδικές περιπτώσεις (οικογενειακοί λόγοι, παρακολούθηση συναυλιών βιρτουόζων Ευρωπαίων καλλιτεχνών στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη κλπ). Οι καθηγητές ζούσαν μόνιμα στα Σέρρας.

Σε εγκύκλιό της (28.10.1936) προς τους καθηγητές, η Εφορεία του ωδείου, ανάμεσα στ' άλλα, τονίζει:

«Το ίδρυμα ημών, και το οποίον έλαχε ο κλήρος της τιμής να διδάσχετε, εδράζεται, ως καλώς γνωρίζετε, επί της συνδρομής και υποστηρίξεως όλων των κατοίκων της πόλεως ταύτης. Έχομεν λοιπόν πάντα λόγον, και εξ υποχρεώσεως και εκ συμφέροντος, να εξασφαλίσωμεν την υποστήριξιν ταύτην, δημιουργού-

ντες, δι' όλων των δυνατών μέσων, ευμενή εντύπωσιν και κρίσιν πάντων των ερχομένων εις επαφήν και συνάφειαν μετά του ιδρύματος ημών. Έπειτα το έργον ημών, κύριοι καθηγηταί, είναι εντελώς παιδαγωγικής μορφής. Οι μύσται λοιπόν, οι φορείς των ανωτέρων και υψηλών αυτών αρχών, πρέπει να είναι, αλλά και να παρουσιάζονται ως άνθρωποι ανώτεροι, ως άνθρωποι από την ψυχήν και την καρδίαν των οποίων έχει απομακρυνθεί πάσα ανθρώπινη αδυναμία. Δυστροφία χαρακτήρος, οξύτης, ανυπομονησία, δυσφορία, πάντα ταύτα πρέπει να ευρίσκονται μακράν της διανοίας σας... να ανταποκρίνεσθε εις τα αξιώσεις της ατελούς παιδικής αναπτύξεως και να ευρίσκετε τρόπον που θα επικοινωνήσετε με την αγνότητα και την αφέλεια της παιδικής ψυχής...».

Το Ωδείο Σερρών «Ορφεύς» αποτέλεσε για τους νεοδιόριστους τότε καθηγητές του, την απαρχή της αξιολογότερης μουσικής τους σταδιοδρομίας και της πανελληνίας αποδοχής του έργου τους, όπως θα δούμε παρακάτω στα σύντομα βιογραφικά τους. Ήδη όμως από τη θέση τους ως καθηγητών του σεραϊκού ωδείου, έδωσαν τα πρώτα δείγματα της μετέπειτα πορείας τους. Διαβάζουμε σ' επιστολή της 23.3.1937 του Συλλόγου Ανατολικομακεδόνων «Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ» προς το Ωδείο Σερρών:

«...είναι αληθές ότι αυτή (η μουσική βραδιά) επέτυχε πλήρως ή μάλλον εσημείωσεν αληθή θρίαμβον από απόψεως προγράμματος, εκτελέσεως τούτου και αθρόας συρροής της εκλεκτοτέρας εν Αθήναις Μακεδονικής κοινωνίας. Πληροφορούμεν υμάς ότι τα μουσικά τεμάχια του διαπρεπούς μουσουργού κ. Γεωργιάδου εθαυμάσθησαν παρ' όλων των μουσικών, οίτινες ησχολήθησαν προς τούτο, και εξεφράσθησαν όλοι με ανυπόκριτον και ασυγκράτητον ενθουσιασμόν...».

Αλέξανδρος Μπλενόβ. Γεννήθηκε το 1884 στη Λειψία. Σπούδασε Γερμανική Φιλολογία και μουσική στη γενέτειρά του. Όταν ήρθε στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκε αρχικά στην Καβάλα και κατόπιν στη Δράμα,

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
“ΟΡΦΕΥΣ,”
 ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ
 1934

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΛΕΝΟΒ
 ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΑΣΙΚΙΑΝ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΑΣΑΡΑΣ

ΣΧΟΛΑΙ

ΕΓΧΟΡΔΩΝ. ΒΙΟΛΙΟΝ, ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΟΝ, ΒΑΡΥΧΟΡΔΩΝ.
Διδάσκοντες: Α. ΜΠΛΕΝΟΒ. Σ. ΚΑΣΑΡΑΣ.

ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΥ, (ΘΙΑΣΟ).
Διδάσκοντες: Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΧΡ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Μ. ΑΣΙΚΙΑΝ.

ΜΟΝΩΔΙΑΣ, (ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΙ)
Διδάσκοντες: Μ. ΑΣΙΚΙΑΝ.

ΠΝΕΥΣΤΩΝ. ΕΙΘΕΡΑΓΑΟΣ, ΠΑΡΑΡΑΓΑΟΣ Κ.Λ.Π.
Διδάσκοντες: ΧΡ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ. ΘΕΩΡΙΑ, ΣΟΛΦΕΣ, ΑΡΜΟΝΙΑ, ΕΝΟΡΓΑΝΩΣΙΣ
Διδάσκοντες: ΧΡ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ, *Διδ. Α. ΜΠΛΕΝΟΒ.*
 ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, *Διδ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ*
 ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ ΟΨΕΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΝ (PRIMA VISTA)
Διδ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - Σ. ΚΑΣΑΡΑΣ.

ΟΡΧΗΣΤΡΑ, *Διδάσκοντες: Α. ΜΠΛΕΝΟΒ.*

ΧΟΡΩΔΙΑ. ΑΝΔΡΙΚΗ, ΓΥΝΑΙΚΙΚΗ, ΜΙΚΤΗ, ΠΑΙΔΙΚΗ.
Διδ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - ΧΡ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ.

Έγγραφα γίνονται καθ' έκάστην εις την γραμματείον του Ωδείου
 9-1 π.μ 3-8 μ.μ.

Εικ. 13.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ

Σχολικών έτος	ΔΙΔΑΧΘΕΝΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ					
	Ειδικά	Βαθ.	Υποχρεωτικά	Βαθ.	Προαιρετικά	Βαθ.
1935	Βιολίου	8,	Θεωρία	8,25		
1935-36	Βιολίου	9-	Θεωρία	8,50	—	—

ΠΡΟΟΔΟΥ

Γραφή βαθμολ.	Διαγωγή	Απουσία	Παρατηρήσεις	Υπογραφή Διευθυντού
8,12%	Καμινιάτη	—	Πρόγραμμα εις όλην II Θεωρία	Alex. G. Demmer
8,75	Ορφιάτη	1	Πρόγραμμα εις όλην III Θεωρία	Alex. G. Demmer

Αρ. Βιβλ. 2.
Αρ. Μητρ. 21.

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
“ΟΡΦΕΥΣ,”
 ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1934

ΣΧΟΛΗ
Βιολίου
 (Αραδιακομικινή)
 ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΝ
 του μαθητού
Γραύρου Μαυριώτη
 Α. Λευδίτης
Alex. G. Demmer

ΤΥΠΟΣ : ΧΡ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΣΤΕΦΑΝΟΥ 22, ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ

Εικ. 14 και 15. Βιβλιάριο σπουδαστή του ωδείου και το εσώφυλλο όπου φαίνονται οι μεταβολές και η πρόοδος.

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
"ΟΡΦΕΥΣ,"

Σχολικόν έτος 1935 — 1936
Αριθ. Έξι. 55
Ημερ. 70

ΕΤΗΣΙΟΝ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΝ

Η μαθήτρια Μαυρέντη Ήθελιν φοιτήσασα τὸ ἔρμειον
έτος ἐν τῷ Ὀδίῳ καὶ ὑποστάσα τὰς κεκκολλημένας ἐξετάσεις εἰς τὰ εἰδικὰ καὶ τὰ ὑ-
ποχρεωτικὰ ἢ προαιρετικὰ μαθήματα ἔλαβε τὸν βαθμὸν: Ὁλοσά 9.75

ΔΙΝΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΠΙΘΕΣΙΑ	ΠΑΝΟΤΕ	ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΣ	ΔΙΑΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Εἰδικὰ <u>Ἑλιδαιώματα</u>					
<u>Ἐκείνη Ἀνωτέρα (III)</u>	10.-	10.-	10.-		
<u>Ὑποχρεωτικὰ Ὀλοσά</u>					
<u>Ἐξέμ. Ὀλοσά</u>	9.50	9.50	9.50		
<u>Προαιρετικὰ</u>					

Ἐν Σέρραις τῇ 26^ῃ Ἰουνίου 1936
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Μστ. Πλάμιος

ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ
 Ἄριστα 0.60-10   Μέτιστα 3-4.00
 Λιπὸν καλῶς 7.00-0.40   Μετρώστα 1-2.00
 Καλῶς 6.00-7.40   Κακῶς 0
 Σχεδὸν καλῶς 5 - 6.40

ΔΙΔΑΣΚΑΝΤΕΣ
Γεωργιάδης
Καραμάνης

ΤΥΠΟΣ Ν. ΚΑΡΑΪΩΑΝ ΣΕΡΡΑΙ

Εικ. 16.

όπου διετέλεσε για μια επταετία, διευθυντής του Ωδείου Δράμας, μέχρι το 1935, χρονιά που το Ωδείο διαλύθηκε για οικονομικούς λόγους. Στη συστατική επιστολή του ωδείου αυτού αναφέρονται: «Υπήρξεν ο καθ' ολοκληρίαν, λόγω της θέσεώς του, εμψυχωτής και δημιουργός όλης της μουσικής κινήσεως της πόλεώς μας, επιδειξας καθ' όλην την σταδιοδρομίαν του ικανότητα, φιλεργίαν, ενδιαφέρον εξαιρετικόν, εντιμότητα και ευσυνειδησίαν σπανίου αλτρονισμού καλλιτέχνου, εν ενί λόγω υπήρξεν η ψυχή του Ωδείου Δράμας και τω οφειλομεν ευγνωμοσύνην δι' ό,τι έπραξεν».

Προσλήφθηκε στα Σέρρας στις 13 Φεβρουαρίου 1935 ως διευθυντής του ωδείου. Ήταν γνώστης της τέχνης του βιολιού, βιόλας, βιολοντσέλου, μπάσου, μουσικής δωματίου, ορχήστρας, όμποε και κλαρίνου.

Από τα Σέρρας έφυγε το 1940 για το Μόναχο. Αργότερα διορίστηκε γυμνασιάρχης στο Γκάρμις Πάτενκίρχεν και διετέλεσε διευθυντής της Ορχήστρας του

Μίτελ Βαλφ με την οποία έδωσε συναυλία στη Θεσσαλονίκη. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1953 και δημιούργησε ορχήστρα συνεργαζόμενος με το Ινστιτούτο Γκαιτε. Έδωσε πολλές συναυλίες στον «Παρνασσό». Στα Σέρρας έδωσε ρεσιτάλ (εκδηλώσεις Γκαιτε-ΟΡΦΕΑ) το 1965 περίπου, στον παλιό ΟΡΦΕΑ.

Μαθητές του παίζουν σήμερα στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών. Πέθανε το 1981.

Γιώργος Γεωργιάδης. Συνθέτης και μουσικοπαιδαγωγός. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1909. Σπούδασε μουσική στο Κρατικό (Βασιλικό) Ωδείο της γεννέτειράς του, με καθηγητές τους Γ. Βακαλόπουλο, στα θεωρητικά και Τέο Κώφμαν, στο πιάνο. Πήρε τα πτυχία αρμονίας (1929), αντίστιξης (1931), ενορχήστρωσης (1932), φούγκας (1933) και δίπλωμα σολίστ πιάνου (1934).

Το 1934 ανέλαβε διευθυντής της Χορωδίας Θεσ-

Εικ. 17. Η τάξη (προχωρημένων) του Γιώργου Γεωργιάδη.
 Όρθιοι από αριστερά: Άγνωστη (δεν ήταν Σερραία), Παπα-
 ντωνίου, Έλλη Σίμου, Κώστας Φιτσιώρης, Νέλη Σταμούλη,
 Ερεσούλα Πετράκογλου, Δημήτρης Αργυριάδης, Χρυσούλα

Κωνσταντίνου, Μαριάνθη Πέννα, Δημήτρης Φωκάς, Μαρίκα
 Αβραμάκου, Άννα Βλάχου και Μαρία Κορέντη. Καθισμένοι:
 Ελένη Γεωργιάδου, Ιουλία Αργυριάδου, Γιώργος Γεωργιάδης,
 Ρούλα Γκούμα και Ελληνίκη Κορέντη.

Εικ. 18. Η Ορχήστρα του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» με το Διευθυντή Αλ. Μπλενόβ και τους καθηγητές Γ. Γεωργιάδη, Χρ. Σταματίου, Σ. Κασάρα, Μ. Ασικιάν κατά τη συναυλία της 3.5.1936. Στη συναυλία πήραν μέρος και καλλιτέχνες από Θεσσαλονίκη και Καβάλα. Διακρίνονται (από αριστερά) οι: Δαμιανός Μορίδης, Γιάννης Παράσχος, Βασίλης Δανιηλίδης, Βαής Σχοινάς, Απόστολος Λαμπαδάριος, Μαριάνθη Δημη-

τρίου, Κώστας Βασιλείου ή Γκότσης, Ανδρέας Καπουζέλης, Γιάννης Καρανικόλας, Συμεών Νικολάου, Γιάννης Στρατάκης, Κώστας Χατζηστεργίου, Κορνηλία Υφαντή, Μαρίκα Αβραμάκου, Βαλιάδης, Μανώλης Τσιάκαλος, Γιώργος Μέρτσιος, Αργύρης Τσιτίνης, Καμπελής, Γιώργος Σχοινάς, Σταύρος Μανυρίδης, Δημήτρης Σαρηόγλου και Χρυσούλα Τουντζή.

ΟΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ

„ΟΡΦΕΥΣ„

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1937 - 38

ΑΙΘΟΥΣΑ „ΚΡΟΝΙΟΝ“ ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΙΟΥΝΙΟΥ ΩΡΑ 11 Π.Μ.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΠΙΔΕΙΞΙΣ

τῆς τάξεως πιάνου

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΜΕΡΟΣ

ΜΕΣΗΣ ΣΧΟΛΗΣ:

Ζιγία Ειρ., Καλαϊτζή Χρ., Χρηστίδου Έλ.,
Παντοπούλου Άγ., Χαροπούλου Τ.

ΚΑΤΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ:

Παπαβασιλείου Β' Βαργεμένη Έλ. και Εύτ.,
Άσλανίδου Δ., Ταστσιδου Α., Τσιοβαρίδου Θ.,
Ίμμανίδης Ν., Κόρδα Α. και Σ., Πιέρρου Άν.,
Παλαιολόγου Α.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ:

Ίταυρίδου Άν. και Άντ., Σάγκαλη Β., Άν-
δρέου Ι., Δημοκαστούλα Έλ., Παντοπούλου
Άφ., Μπότση Όλ., Σαφειρίου Έφ., Νάσιου-
τζικ. Μ., και ή μικρή Τσιοβαρίδου Άν.

ΣΗΜ: Παρακαλείται τὸ ἀξιότιμον κοινὸν ὅπως εὐρίσκειται ἀκριβῶς εἰς τὴν ὀρθοθεσίαν ὤραν.

Τίπος «Προόδου»—Σέρρα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Άλλέγκρο (Διὰ 4 χέρια)	Νάσιουτζικ Μ., Σαφειρίου Έφ.	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
Βαλοάκι (Διὰ 4 χέρια)	Μαστέπ Όζ., Παντοπούλου Άφρ.	»
Μικρὸ κομμάτι	ή μικρὴ Τσιοβαρίδου Άν.	»
Άλλέγκρο (Διὰ 4 χέρια)	Τσιοβαρίδου Ν. και Άννα	ΔΙΑΒΕΛΛΙ
Σπουδή	Δημοκαστούλα Έλ.	CZERNY
Μαζούρκα (Διὰ 4 χέρια)	Λεανίδου Άν. και Άντ.	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
Πολωνέζα (Διὰ 4 χέρια)	Σάγκαλη Β., Άνδρέου Σ.	ΔΙΑΒΕΛΛΙ

Τὸ Κυνηγιτὸ (Διὰ 4 χέρια)	Πιέρρου Άν., Παλαιολόγου Ν.	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
Ή γαρὰ (Διὰ 7 χέρια)	Κόρδα Ε. και Ν.	»
Ή ὠραία καπριτσιόζα	Ταστσιδου Ν.	HUMMEL
Σκέρτσο (Διὰ 4 χέρια)	Δημοκαστούλα Έλ., Ίμμανίδης Ν.	ΔΙΑΒΕΛΛΙ
Ρόντο	Μπανά Εδδ.	COUPERIN
Καδὸτ	Άσλανίδου Δ.	MARTINI
Μελωδία (Διὰ 4 χέρια)	Βαργεμένη Έλ. και Εύτ.	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
Ρόντο	Ποιμμένη Άδ.	STEBELT
Τυρολιζικὸς χορὸς	Παπαβασιλείου Κ.	MOZART

Όνειροπόλημα	Χρηστίδου Έλ.	HESS
Ισιλιάνα	{ Σαχρασούζου Τ.	SCHUMANN
Ύπαιθριος χορὸς		KULLAK
Ό Μπαμπούλας (Άπὸ τὸ τεῦχος τῆς Διόπτρας)	Παντοπούλου Άφρ.	SCHUMANN
Ιονάτα ἀρ. 14 εἰς ντὸ έλ. (1ον μέρος)	Καλαϊτζή Χρ.	MOZART
Ιονέττο	{ Ζιγία Ειρ.	PANTCHENKO
Παιδικὸ μπαλέττο		STERNBERG
Τὸ παραμῦθι τῆς Γοργόνας	{ Χρηστίδου Έλ.	NIEMANN
Πεταλουδιστικά Παιχνίδια		ZILCHER
Βάλς (Διὰ 4 χέρια)	Ζιγία Ειρ., Παντοπούλου Άφ.	LOESCHHORN
Ίκίτσο (ἀπὸ τὸ τεῦχος «Διόπτρας»)	{ Καλαϊτζή Χρ.	MARFARITH
Ό Σένος		SCHUMANN
Ρόντο ἀλά τουρκὰ	Ζιγία Ειρ.	MOZART

Εἰκ. 18α και 18β.

Εικ. 19. Ο καθηγητής πιάνου Γιώργος Γεωργιάδης με την τάξη του την 26.6.1938 μετά από επιδείξεις του ωδείου. Διακρίνονται στην πάνω σειρά από αριστερά: Ελ. Δημοκωστούλα (;), Έφη Ζαφειρίου, Λίτσα Τασιίδου, Κούλα Παπαβασιλείου, Άννα Σταυρίδου, Ευτυχία Βαργεμέζη. Στην αμέσως πιο κάτω σειρά: Ειρήνη Ζώγα, Χρυσούλα Καλαϊτζή, Μιμίκια Μηνά, Αγγελική Παντοπούλου, Αθηνά Πολυμέρη,

Τιτίκα Ζαχαροπούλου, Δ. Ασλανίδου, Ελένη Βαργεμέζη, Αναστασία Πιέρρου. Δίπλα από το Γ. Γεωργιάδη: Λιλίκα Παλαιολόγου, Αφροδίτη Παντοπούλου, Σόνια Κόρδα, Ιωάννα Ανδρέου. Κάτω σειρά από αριστερά: Ελένη Χρηστίδου, Μαίρη Νάσιουτζικ, Λέλα Κόρδα, Άννα Τσιοβαρίδου, Νίκος Ιμανίδης, Θεανώ Τσιοβαρίδου, Όλγα Μπότση, Βασ. Ζάγκαλη.

σαλονίκης και της Φοιτητικής Χορωδίας και Ορχήστρας του Πανεπιστημίου. Το 1935 δίδαξε πιάνο στο νεοϊδρυθέν Ωδείο Σερρών «Ορφεύς». Το 1937 έδωσε συναυλία με έργα ελληνικής μουσικής στο Παρίσι, αντιπροσωπεύοντας το Ωδείο Σερρών, υπό την ιδιότητά του ως καθηγητού αυτού και ως ειδικού μουσικού απεσταλμένου των εφημερίδων «Βραδυνής» Αθηνών και «Εμπρός» Σερρών. Επίσης, μέσω του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αθηνών (Σεπτέμβρης 1938), πρόβαλε την πόλη μας και το ωδείο της στους μουσικούς κύκλους της πρωτεύουσας.

Φοίτησε στην Εκόλ Νορμάλ Μουσικής του Παρισιού, όπου μαθήτευσε δίπλα σε δασκάλους όπως οι Άλφρεντ Κορτώ και Υβ Νατ, στο πιάνο και Ν. Μπουλαντζέ, στη σύνθεση.

Τον Ιανουάριο του 1939 παραιτήθηκε από το Ωδείο Σερρών και την ίδια χρονιά εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα, η οποία, μέχρι το θάνατό του (8.5.1986), αποτέλεσε το κέντρο της πολύπλευρης δραστηριότητάς του.

Διετέλεσε καθηγητής πιάνου στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών, μουσικός διευθυντής του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αθηνών και Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Ελληνικού Ωδείου. Το 1939 εκλέχτηκε τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών και από το 1941 ως το 1985 ανήκε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της. Αγωνίστηκε πολλές δεκαετίες για τη βελτίωση της θέσης της ελληνικής μουσικής και του Έλληνα μουσικού, με την ιδιότητά του ως Προέδρου του Συλλόγου Καθηγητών Ωδείων Αναγνωρισμένων (1966-1980), της Ομοσπονδίας Μουσικών Σωματείων Ελλάδος και του Εθνικού Συμβουλίου Μουσικής της Ουνέσκο (1982-1986).

Συνέθεσε έργα συμφωνικής μουσικής, κομμάτια για κιθάρα και πιάνο, έργα για πιάνο σόλο, τραγούδια για χορωδία α καπέλλα, για φωνή και ορχήστρα, για φωνή και πιάνο καθώς και μουσική σκηνής κ.ά.

Έργα του έχουν παιχτεί στην Ελλάδα και το εξωτε-

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ

“ορφεύς..

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 1936 - 37

ΠΤΥΧΙΑΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΥ

ΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΚΟΡΕΝΤΗ

ΑΙΘΟΥΣΑ

“ΠΑΝΘΕΟΥ..

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 1937

ΩΡΑ 7 Μ. Μ.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ	(Διευθυντής Κρατικού Ωδείου Θεσ/νίκης)
ΤΗΕΟ ΚΑUFFMANN	(Καθηγητής " " " " ")
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΛΕΝΟΒ	(Πρόεδρος, Διευθυντής Ωδείου Σερρών)
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	(Καθηγητής " " " " ")
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ	Καθηγητής " " " " ")

ΤΥΠΟΙΣ “ΠΡΟΣΩΟΥ..

Εικ. 20.

ΣΕΡΡΑΙΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΧΟΛΗ

“ΟΡΦΕΥΣ”

Σέρραι τη _____ 193

Αριθ. πρωτ. _____

Π Τ Υ Χ Ι Ο Ν

Αρ. Πτυχίου-I-

Β Ι Δ Ο Κ Υ Μ Β Α Λ Ο Υ Αρ. Μητρώου-70-

Β Α Π Ι Ν Ι Κ Η Σ Ι. Κ Ο Ρ Ε Ν Τ Η

Ἡ Ἑλληνικὴ Κορέντη τῆς Ἰωάννου ἐκ Σερρῶν ὁρμωμένη ἐν ἔτει γεννήσεως χιλιοστῶ, ἔννεακοσιοστῶ ἑνδεκάτῳ ἐγγραφεῖσα εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ὠδείου (Σχολὴ Κλειδοκουμβάλου τῆς τοῦ Καθηγητοῦ Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ) ἐν ἔτει χιλιοστῶ ἔννεακοσιοστῶ τριακοστῶ πέμπτῳ καὶ ὑποστάσα τὴν ἐπὶ πτυχίῳ δοκιμασίαν κατὰ τὴν λήξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ῥ 1936, 1937) ἐνώπιον τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ΑΛ. ΜΠΑΕΝΩΒ Διευθυντοῦ τοῦ Ὠδείου ὡς προέδρου, ἈΛΕΞ. ΚΑΖΑΝΤΖΗ Διευθυντοῦ Κρατικοῦ Ὠδείου Θεσ/νίκης, ΤΕΟ. ΚΩΦΜΑΝ Καθηγητοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ὠδείου Θεσ/νίκης, ΓΕΩΡΓΙΟΥ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ Καθηγητοῦ τοῦ Ὠδείου καὶ ΧΡ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Καθηγητοῦ τοῦ Ὠδείου, ὡς μελῶν, ἔτυχε τοῦ Πτυχίου Κλειδοκουμβάλου μὲ τὸν Βαθμὸν:

Α Ρ Ι Σ Τ Α (καμψηφῆ)

εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΑΡΜΟΝΙΑ

Α Ρ Ι Σ Τ Α

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΩΜΑΤΙΟΥ

Α Ρ Ι Σ Τ Α

ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ ΟΥΣΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

Α Ρ Ι Σ Τ Α

Τὸ παρὸν χορηγεῖται αὐτῇ προσωρινῶς τῇ αἰτήσει τῆς, τοῦ εἰδικοῦ πτυχίου μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι.

Ἐγένετο ἐν Σέρραις τῇ 30ῃ Ἰουλίου 1937.

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Ὁ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

(Handwritten signatures of the board members)

Ὁ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

(Handwritten signature of the General Secretary)

Εικ. 21.

ρικό και αρκετά διακρίθηκαν σε μουσικούς διαγωνισμούς. Για την όλη καλλιτεχνική και μουσικοπαιδαγωγική του δράση, του απονεμήθηκαν διακρίσεις, όπως του Ισόβιου Εταίρου της Ιταλικής Ακαδημίας Γραμμάτων και Καλών Τεχνών του Τρεβίζο, της Διεθνούς Αμερικανικής Ακαδημίας, του Αριστίνδην Συμβούλου του Ανώτατου Παγκοσμίου Πνευματικού Συμβουλίου και πολλές άλλες⁴.

Χρήστος Σταματίου. Γεννήθηκε στα Σέρρας το 1909. Σπούδασε με υποτροφία του Δήμου Σερρών στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (τάξη Γ. Βακαλόπουλου) απ' όπου απέκτησε τα πτυχία Αρμονίας, Ενοργάνωσης (1932), Αντίστιξης (1935) και Φούγκας (1936) με άριστα παμψηφεί.

Υπήρξε καθηγητής του Κολλεγίου ΑΝΑΤΟΛΙΑ Θεσσαλονίκης και διευθυντής των χορωδιών: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Έδεσσας, ΘΕΡΜΑΤΙΚΟΣ, ΟΡΦΕΑΣ και ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Θεσσαλονίκης και επί 27 χρόνια του ΟΡΦΕΑ Σερρών, με τη χορωδία του οποίου απέσπασε πανελλήνια βραβεία σε χορωδιακούς διαγωνισμούς και πολλές τιμητικές διακρίσεις, ιδιαίτερα για την επεξεργασία δημοτικών ελλ. τραγουδιών. Πολλές ελληνικές χορωδίες εκτελούν έργα του. Από το 1981 διευθύνει τη ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΣΕΡΡΩΝ.

Στο Ωδείο Σερρών προσλήφθηκε στις 15 Απριλίου 1935 και εργάστηκε σ' αυτό μέχρι το 1940.

Σωτήριος Κασάρας. Γεννήθηκε το 1910 στην Κλεισούρα της Μακεδονίας. Αριστούχος του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, περίφημος δεξιοτέχνης βιολιού της τάξης του Αλέξανδρου Καζαντζή. Διετέλεσε και καθηγητής αυτού του ωδείου. Προσλήφθηκε στο Ωδείο Σερρών στις 24.10.1935, μετά από παραίνεση του Αλ. Καζαντζή, ο οποίος, σε συστατική του επιστολή, αναφέρει: «Είναι ένας νέος που τόσον αγαπά την τέχνη του, ώστε έχει αληθινή ψύχωση με αυτήν. Ως χαρακτήρ δε αδαμάντινος, μετριόφρων, πειθαρχικώτατος. Επειδή ενδιαφέρομαι μεγάλως διά την καλλιτεχνικήν

του εξέλιξιν και είμαι βέβαιος ότι εντός ολίγου χρόνου θα έχει πανελλήνιον όνομα ως καλλιτέχνης του βιολιού, επικροτώ πλήρως την ιδέα να έλθει παρ' υμίν, διότι θα ευρίσκεται εις το καλλίτερον περιβάλλον και διά την καθηγητικήν του εργασίαν την θα προσφέρει και διά την ατομικήν καλλιτεχνικήν του μελέτην».

Στο Ωδείο Σερρών εργάστηκε τρία χρόνια, μέχρι τον Οκτώβρη του 1938, οπότε και παραιτήθηκε για οικογενειακούς λόγους και επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη όπου δίδαξε στο Κρατικό Ωδείο.

Τέλος, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου, για πολλά χρόνια, ήταν μόνιμο μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών (διετέλεσε εξάρχων μέχρι τη συνταξιοδότησή του) και της Λυρικής. Ο ανηψιός του Σαράντης Κασάρας, διακεκριμένος πιανίστας, είναι καθηγητής του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης.

Μάριος Ιωαννίδης. Διαδέχτηκε το Σ. Κασάρα και δίδαξε στο Ωδείο μέχρι την 15.9.1939. Διέθετε προσόντα ικανότατου βιολιστή και, όσο ήταν μαθητής, δίδασκε στην Ανωτέρα Σχολή Βιολιού του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Δίδασκε επίσης σαν καθηγητής στο Ελληνογαλλικό Λύκειο.

Μαρί Ασιακιάν. Αρμενικής καταγωγής. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, όπου πήρε και τα πρώτα μαθήματα μουσικής. Πτυχιούχος της Μουσικής Ακαδημίας της Βιέννης. Σεμνή και εργατικότατη, κατείχε και την τέχνη του τσέλλου.

Με την κήρυξη του πολέμου το 1940, δίδαξε για λίγο στη Δράμα και μετά εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου δίδαξε στο Μακεδονικό Ωδείο και διηύθυνε τη Χορωδία της Αρμενικής Παροικίας Θεσσαλονίκης από το 1947. Το 1948 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα για να φύγει οριστικά το 1952 για τη Μασσαλία της Γαλλίας και τελικά τη Λυών, όπου παντρεύτηκε-

4. Βιογραφικά στοιχεία από σημ. Απόστολου Κώστιου.

Εκεί συνέχισε με πάθος τη μουσική δραστηριότητά της μέχρι το τραγικό ατύχημα σε ρεσιτάλ τραγουδιού στη σκηνή θεάτρου της Λυών, όπου τραυματίστηκε σοβαρότατα (κάταγμα της σπονδυλικής στήλης), με αποτέλεσμα, η θαυμάσια αυτή καλλιτέχνη, να εγκαταλείψει τόσο απρόσμενα την ανοδική μουσική πορεία της στο εξωτερικό.

Πέθανε στη Λυών το 1983.

Αλίκη Μποναπάτσε. Αντικατέστησε το Γ. Γεωργιάδη. Κάτοχος Α΄ Βραβείου του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης (η μία από τις δύο που πήραν Α΄

Βραβείο στα 24 χρόνια από την ίδρυσή του -1914).

Καταγόταν από την Αδριανούπολη, από εύπορη οικογένεια και είχε πατέρα ιταλικής καταγωγής. Στο Ωδείο Σερρών δίδαξε μόνο δύο μήνες (20.1-23.3.1939) και αποχώρησε εξαιτίας των καλλιτεχνικών της υποχρεώσεων (ρεσιτάλ στη Θεσσαλονίκη και αλλού).

Μαρία Οικονόμου. Διαδέχθηκε την Αλίκη Μποναπάτσε. Πτυχιούχος του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, της τάξης του Theo Kauffman, με υπερδεκαετή διδακτική πείρα. Δίδαξε ακούραστα στα Σέρρες μέχρι τον ερχομό του πολέμου και τη διάλυση του ωδείου.

Με την επίσημη ίδρυση (1934) και λειτουργία του ωδείου (Μάρτιος 1935), γράφτηκαν περί τους 80 τακτικούς μαθητές. Στα τέλη του 1936 έφθασαν τους 180, συνολικά δε εφοίτησαν 300 περίπου.

Λειτουργούσαν, εξαρχής, οι παρακάτω σχολές και δίδαξαν οι αντίστοιχοι καθηγητές:

- 1) *Εγχόρδων* (βιολιού, βιολοντσέλου, βαθύχορδου): Αλ. Μπλενόβ και Σ. Κασάρας.
- 2) *Κλειδοκύμβαλου* (πιάνου): Γ. Γεωργιάδης, Χρ. Σταματίου και Μ. Ασικιάν.
- 3) *Μονωδίας* (τραγουδιού). Μ. Ασικιάν.
- 4) *Πνευστών* (ευθύαυλος, πλαγίαυλος κλπ): Χρ. Σταματίου και Αλ. Μπλενόβ.
- 5) *Θεωρητικών* (θεωρία, Σολφέζ, Αρμονία, Ενοργάνωση): Χρ. Σταματίου.
- 6) *Μουσικής Δωματίου*: Αλ. Μπλενόβ.
- 7) *Ιστορίας μουσικής*: Γ. Γεωργιάδης, Χρ. Σταματίου.
- 8) *Εκ πρώτης όψεως ανάγνωσης (a prima vista)*: Γ. Γεωργιάδης και Σ. Κασάρας.
- 9) *Ορχήστρας*: Αλ. Μπλενόβ.
- 10) *Χορωδίας* (ανδρική, γυναικεία, μικτή, παιδική): Γ. Γεωργιάδης - Χρ. Σταματίου.
- 11) *Δραματικής και απαγγελίας*: Δημιουργήθηκε το Νοέμβριο του 1936 από τον Ιωάννη Παναγιωτόπουλο (Γενηματά), που εγκαταστάθηκε εκείνη τη χρονιά στα Σέρρας και δίδαξε στο ωδείο χωρίς αμοιβή.

Με υπόδειξη του Αλ. Καζαντζή δημιουργήθηκε και τάξη «μαθητών ερασιτεχνών» του ωδείου, σύμφωνα με τα πρότυπα του Ωδείου Αθηνών. Οι μαθητές αυτοί, που αποτέλεσαν τα βασικά μέλη των χορωδιών, ήσαν Σερραίοι, οι οποίοι, εξαιτίας του προχωρημένου της ηλικίας των ή άλλων κοινωνικών και επαγγελματικών αιτιών, δεν μπορούσαν να φοιτήσουν τακτικά στο ωδείο. Πλήρωναν διπλάσια δίδακτρα, διδάσκονταν θεωρία μουσικής ξεχωριστά από τις τακτικές τάξεις και είχαν λιγότερες υποχρεώσεις στη φοίτηση και τα υποχρεωτικά μαθήματα.

Το πρώτο πτυχίο του ωδείου δόθηκε στην αριστούχο μαθήτρια της Ανωτέρας Σχολής πιάνου της τάξης του Γ. Γεωργιάδη, *Ελπινίκη Κορέντη* (μετέπειτα σύζυγο του Σερραίου φαρμακοποιού Τηλέμαχου Σίμογλου).

Την πρόταση έκανε ο ίδιος ο Γ. Γεωργιάδης μ' επιστολή του στην Εφορεία του Ωδείου την 2.6.1937, υποδειχνοντας (με απόφαση του καθηγητικού συμβουλίου) τη μετάκληση ειδικής επιτροπής, που απαρτιζόταν «εκ των διακεκριμένων καλλιτεχνών κ.κ. Αλ. Καζαντζή, Διευθυντού του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και Theo Kauffman, καθηγητού του κλειδοκύμβαλου εν τω αυτώ ωδείω».

Η δοκιμασία έγινε δημόσια -με ονομαστικές προσκλήσεις- στην αίθουσα του κινηματογράφου «Πάνθεον» στις 30 Ιουνίου 1937.

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
Ο "ΟΡΦΕΥΣ",

*Εν Σέρραις τῆ 9ῃ Φεβρουαρίου 1935

Π ρ ὀ ς

*Αριθ. Πρωτ. 22

Τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κοινότητος

Είς: ἔμα τῆς Κοινότητος τῆς
ἐπιτῆς ἐπιβελόδοσης τῆς ἀποφασίης

Το βασικότερο μέλημα των ιδρυτῶν του ωδείου, η εξεύρεση ικανῶν ἐσόδων για την εὐρυθμὴ λειτουργία του ιδρύματος, εὕρισκε την καταλληλότερη λύση του με την προκρίθεισα πρόταση του ταμία του ΟΡΦΕΑ Βασίλη Παπαλεξίου, για τη δημιουργία πάγιων πόρων με την επιβάρυνση τῆς κατανάλωσης του ηλεκτρικοῦ ρεύματος.

Τὸ Δ.Σ. του ΟΡΦΕΑ, μ' επικεφαλὴς τον Αθ. Φωτιάδη, ἀποδύθηκε σ' ἓναν χωρὶς προηγούμενο ἀγῶνα, που διήρκεσε 2 χρόνια περίπου, με ἀλλεπάλληλες καθόδους στην Αθήνα και δικαιώθηκε με την υλοποίηση του οράματός του, την ψήφιση δηλαδή του νόμου 6433/34 (δημοσιεύτηκε στις 28.12.1934), με τον οἷο ἐπιβαλλόταν, υπέρ του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς», πρόσθετο τέλος 50 λεπτῶν σε κάθε ωριαίῳ κιλοβάτ ηλεκτρικοῦ ρεύματος, που καταναλισκόταν στα Σέρρας και 20 λεπτῶν σε κάθε ωριαίῳ κιλοβάτ ηλεκτρικοῦ ρεύματος που κατανάλωνε ὁ Δήμος Σερρών για το φωτισμό τῆς πόλης. Επίσης με τον ἴδιο νόμο προβλεπόταν πρόσθετος φόρος 50 λεπτῶν στα εισιτήρια των δημοσίων θεαμάτων τῆς πόλης μέχρι 15 δραχ. και (φόρος) 1 δραχ. στα εισιτήρια πάνω ἀπὸ 15 δραχ.

Ὅπως ἦταν φυσικό, η προσπάθεια αὐτῆ του ΟΡΦΕΑ και η ψήφιση τελικά του παραπάνω νόμου, δημιούργησε ἀντιδράσεις σε μερίδα του σερραϊκοῦ κοινού, η οἷοία με ἐντυπα και πολλές φορές ψηφίσματα ἰδιωτῶν και μερικῶν επαγγελματικῶν οργανώσεων, ἐρχόταν σ' ἀντίθεση με την ἐπιβολὴ αὐτῆς τῆς φορολογίας, ὅπως την ονόμαζαν.

*Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι λίαν προσεχῶς θ' ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία Ὁδείου ἐν τῇ πόλει ἡμῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη πιστεῦομεν ν' ἀναπτύξωμεν διὰ μακρῶν τὴν ἀφελιμότητα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἰς τὸ ὅποιον θὰ ἔχῃσι τὸ δικαίωμα ἐλευθέρως οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Σερρῶν και τῶν Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Σερρῶν ν' ἀποστείλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ νὰ λαμβάνωσι μοιαικὴν μόρφωσιν διὰ τῆς ὁποίας θὰ λεπτύνωσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν και θὰ ἐξευγενίσωσι τὴν καρδίαν αὐτῶν ὡς ἀπαιτεῖ ἡ ἐξέλιξις τῆς συγχρόνου Κοινωνίας.

Διὰ νὰ εὐσταθήσῃ ὁμοῦ και νὰ εὐδοκηθῇ τὸ ὠδεῖον πρέπει νὰ τὸ συντρέξωμεν ὅλοι πρῶτον διὰ τῆς προθυμίας πρὸς ἀποστολὴν τῶν τέκνων πρὸς φιλίην και δεύτερον διὰ τῆς οικονομικῆς ἐνισχύσεως, ἑκαστος ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών του. Αἱ Κοινότητες ὡς ὄργανοι δημοσίου Δικαίου ἔχουσι τὴν εὐχέρειαν νὰ πράξωσι τοῦτο, ὅταν οἱ διοικοῦντες ταύτας, κατανοήσωσι, και δὲν ἀμφιβάλωμεν, ὅτι θὰ κατανοήσωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ Ἰδρυμένου ὠδείου. Ἀναμένομεν λοιπὸν ἀπὸ τὰ Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων τὴν ψήφισιν ἐνὸς κονδύλου ἔστω και 500 δραχ. και δὲν ἀμφιβάλωμεν ὅτι τὰ Συμβούλια ἀποβλέποντα πρὸς τὸν ὑψιστον σκοπὸν τοῦ Ἰδρύματος τούτου, θὰ σπεύσωσι εὐχαρίστως, νὰ ψηφίσωσι τὸ ἀνωτέρω ποσὸν ἢ και περισσότερον, κατὰ τὴν οικονομικὴν αὐτῶν ἀντοχὴν συντελοῦντα οὕτω εἰς τὴν ταχυτέραν ἑναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ὁδείου. Ὁ Δήμος Σερρῶν χορηγεῖ κατ' ἔτος 50000 δραχμάς.

Μετὰ κλειστῆς τιμῆς

*Ὁ Πρόεδρος
Συραλάνης

*Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Συραλάνης

Είς. 22.

Ἄριθ. 76 ΤΑΜΕΙΟΝ Σερρών Χορηγία 1936

Ἔτος ἐκδόσεως 1936 Κεφάλ. Χρημ. Ταμ.
Ἄρθρ. Χρημ. Ταμ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤ. ΠΑΡΑΔΑΒΗΣ

Τῶν χρηματ. τίτλων		Διασάφησης ἐσόδου	Ποσὸν
Ποσὸν	Εἶδος		
<u>Χρημ. Ταμ. 75</u>	<u>ὑποχρεωτ. ὠφειλῶν Σερρών</u> <u>εἰς ὄφελος ἰατροδικαστικῆς</u> <u>ἐπιχειρηματ. ἐπιβ. ἐπιβ. -</u>		<u>38.500,50</u>

Πιστοποιεῖται, ὅτι παρέλαβον τοὺς ἀνωτέρω χρηματικὸς τίτλους πεμφθέντας ἀπὸ τ. Στ. Μ. Οἰκ. Σερρών διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. ἀπὸ 193 ἐγγράφου του, καὶ φέροντος ἀρχικῶς

τὴν ποσότητα δραχμ. ....
Ἄλλὰ κατὰ τὸν γενόμενον ὑπ' ἐμοῦ ἐλεγχον ὡς ἠ ὀπισθεν τοῦ π ντος σημείωσις, προστίθενται μὲν εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα δραχμ. ....
Ἀφαιροῦνται δὲ ἀπ' αὐτῆς δραχμ. ....
ὥστε προέκυψεν ἐκ τοῦ ἐλέγχου διαφορά, ἣτις καὶ αὕτως δὲ ἡ καθαρὰ εἰσπρακτέα ποσότης εἶναι δραχ. 38.500,50

Ἐν τῇ 193

Ἐθεωρήθη

Ἐν Σερρών τῇ 30 - 4 - 1936

Ὁ

Ὁ Ταμίας

[Handwritten signature]

Η Ομοσπονδία Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Σερρών, σ' επιστολή της (18.3.1938) προς το νομάρχη Σερρών, υπογραμμίζει: «... η τάξι των καφεπωλών, εστιατόρων, ζαχαροπλαστών, κρεοπωλών, γαλακτοπωλών, κουρέων και εν γένει όλη η επαγγελματοβιοτεχνική τοιαύτη, επιβαρύνεται περισσότερο πάσης άλλης, διότι ως εκ της φύσεως της εργασίας των ρηθέντων επαγγελματών, γίνεται μεγάλη κατανάλωσις ηλεκτρικού ρεύματος, και επομένως υποβάλλονται εις ανάλογον φορολογίαν υπέρ του Ωδείου... και θέλομεν πιστεύητε κ. Νομάρχα, ότι δεν είμεθα οπισθοδρομικοί, αιτούντες κατάργησιν ενός φόρου υπέρ ενός Καλλιτεχνικού Σχολείου. Και τούτο το υπογραμμίζομεν ιδιαίτερώς. Το Ωδεϊόν επιθυμούμεν και ημείς να υφίσταται και μάλιστα να προαχθή έτι μάλλον, και είμεθα όλοι μας πρόθυμοι να πληρώσωμεν, αλλά συνδρομήν δικαίαν και ανάλογον προς τα δυνάμεις μας, ακόμη δε και ίσην προς τους επιστήμονες και εμπόρους. Το δε Ωδεϊόν ας εξεύρη και άλλους πόρους, ήτοι ας φορολογηθούν όλοι οι επαγγελματίαι, βιοτέχναι, ιατροί, νομικοί, έμποροι κλπ, με εν ποσόν 5-10 δραχμών μηνιαίως...».

Είναι ευνόητο ότι η Ομοσπονδία αναφερόταν στην κατάργηση του τέλους των 50 λεπτών στο ηλεκτρικό ρεύμα και όχι βέβαια στο σύνολο των πάγιων πόρων του ωδείου.

Η Εφορεία του ωδείου, με την έναρξη των μαθημάτων, είχε να αντιμετωπίσει άμεσες ανάγκες, όπως ήσαν οι πληρωμές καθηγητών και υπαλλήλων (και η δανειοδότησή τους!) ακόμα όταν οικογενειακές ανάγκες το επέβαλλαν), στέγασης, αγοράς οργάνων κ.ά. Απευθύνθηκε σε ιδρύματα και οργανισμούς της πόλης αλλά και κρατικούς φορείς, με σκοπό να πετύχει την οικονομική ενίσχυσή της, είτε με μορφή επιχορήγησης είτε με μορφή δανείων, υποθηκεύοντας τα (πνευστά) όργανα, που δώρησε στο ίδρυμα ο ΟΡΦΕΑΣ, και αποτελούσαν, εκείνη την εποχή, τα μοναδικά περιουσιακά του στοιχεία.

Ο Δήμος (50.000 δραχ. κάθε χρόνο), η Νομαρχία (ψηφίσματα για πιστώσεις από τους προϋπολογισμούς των Κοινοτήτων του νομού), η Μεραρχία, η Εθνική Τράπεζα, η Εταιρεία Τζων Μονκς-Γιούλεν, οι βουλευτές αλλά και επώνυμοι Σερραίοι απ' όλη την Ελλάδα, συνέδραμαν αποφασιστικά το ωδείο, θεμελιώνοντας τις κύριες πηγές της οικονομικής του αυτοτέλειας.

Η μηνιαίικη συνδρομή και εγγραφή των μελών ήταν 100 δραχ., τα δε δίδακτρα των μαθητών 75 δραχ. το μήνα, ώστε να είναι προσιτά στην πλειονότητα των κατοίκων. Σε αρκετούς δε άπορους μαθητές και στρατευμένους νέους (με υπόδειξη και έγγραφη αίτηση του διοικητή τους), η δωρεάν φοίτηση ήταν συνηθισμένο γεγονός, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η επιμέλειά τους βεβαιωνόταν από τους καθηγητές και το ζητούσε εγγράφως ο κηδεμόνας του μαθητή: «Εις απάντησιν της από 27.2.36 αιτήσεώς σας, σας γνωρίζομεν ότι η Εφορεία του Ωδείου απεφάσισεν την εις τα εξής δωρεάν εν τω Ωδειώ φοίτησιν σας μέχρι λήξεως του τρέχοντος έτους εκτιμήσασα, συν τοις άλλοις, και την επιμελή σας επίδοσιν, την οποίαν ελπίζει ότι θα εντεινητε ίνα δικαιώσητε και τους αρμοδίους σας καθηγητάς»⁵.

Η Εφορεία του ωδείου υπέκειτο σε έλεγχο της ταμειακής διαχείρισης από Εξελεγκτική Επιτροπή, που οριζόταν από τη Γενική Συνέλευση των μελών.

Με την κατάργηση όμως του ευεργετικού νόμου 6433/34 διά του Αναγκαστικού Νόμου 505/1937 (άρθρο 13), το ωδείο βρέθηκε σε δυσχερέστατη οικονομική θέση. Οι υπεράνθρωπες προσπάθειες που κατέβαλε η Εφορεία του για την επαναφορά του παλιού νόμου, αν και συνεχίστηκαν αμείωτα μέχρι την κήρυξη

5. Απόφαση της Εφορείας του Ωδείου για το μαθητή Αργύρη Τσιτίνη της τάξης βιολιού και βιάλας του Αλ. Μπλενόβ. Ο Αργ. Τσιτίνης, διαπρεπής δικηγόρος σήμερα, εκ των ιδρυτών της Χορωδίας Σερρών (1945), συνέθεσε χορωδιακά έργα και κομμάτια για πιάνο που παρουσιάστηκαν και στην πόλη μας.

του πολέμου το 1940, δεν καρποφόρησαν.

Η κατάργηση, αρχικά, αφορούσε την περικοπή του τέλους στα εισιτήρια των κινηματογράφων και δημοσίων θεαμάτων και προήλθε προφανώς από ενέργειες του Συλλόγου Ηθοποιών. Το Σεπτέμβρη όμως του 1938, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Σιδηροδρόμων και Αυτοκινήτων, απηύθυνε έγγραφο (55214/16.9.38) με το οποίο συνιστούσε στο Υπουργείο Οικονομικών την περικοπή και του πρόσθετου τέλους του ηλεκτρικού ρεύματος διότι δήθεν κάποια επιτροπή από τα Σέρρας υπό την προεδρία του Νο-

μάρχη, ζήτησε αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος, με συνέπεια την οικονομική επιβάρυνση των καταναλωτών.

Οι επιστολές που στάλθηκαν και οι επαφές που, στη συνέχεια, είχε η Εφορεία του ωδείου με τα αρμόδια υπουργεία (μέχρι τον πρωθυπουργό), δε στάθηκαν ικανές να επαναφέρουν έστω και σε μερική ισχύ (τέλος ρεύματος του Δήμου) τον καταργηθέντα, οριστικά πλέον, νόμο 6433/34, στερώντας το ωδείο από τους βασικούς του πόρους και καθιστώντας προβληματική τη λειτουργία του.

Εικ. 24. Τα μέλη της Εφορείας του ωδείου (την ημέρα συγκρότησής της τον Ιανουάριο του 1934) με τους καθηγητές Γ. Γεωργιάδη (αριστερά), Χρ. Σταματίου (πιο ψηλά πίσω) και Αλ. Μπλενόβ (δίπλα στο Χρ. Σταματίου). Η φωτογραφία

πάρθηκε στην είσοδο της πρώτης στέγης του ωδείου πίσω από το Δημοτικό Μέγαρο. Το 1935 το κτίριο καταστράφηκε από πυρκαγιά και κατεδαφίστηκε.

Η στέγαση απασχόλησε για πολύ χρόνο την Εφορεία του Ωδείου και ιδιαίτερα τον πρόεδρό της Αθ. Φωτιάδη, ο οποίος, από την αρχή λειτουργίας του ακόμα, οραματίστηκε τη μόνιμη εγκατάσταση του ιδρύματος σε ιδιόκτητο οίκημα.

Ήταν ένα όραμα τολμηρό που η πραγμάτωσή του, ακόμα και στις μέρες μας, φαίνεται απρόσιτη. Ελάχιστα σωματεία ή σύλλογοι, στους καιρούς μας, έχουν

το προνόμιο να κατέχουν μόνιμη στέγη ή ακόμα ιδιότητα γραφεία.

Η εμμονή όμως της Εφορείας του ωδείου στην κατεύθυνση αυτή, έφερε το ποθούμενο αποτέλεσμα το Σεπτέμβριο του 1936, με τη δωρεάν παραχώρηση της οριζόντιας ιδιοκτησίας στον πρώτο όροφο του Δημαρχείου Σερρών, όπως θα δούμε αναλυτικότερα παρακάτω.

Εικ. 25. Το Ατίκ ή Εσκή Τζαμί. Κτίστηκε το 1385. Η Εφορεία του ωδείου διαπραγματευόταν το 1935 την απευθείας εξαγορά του από την Εθνική Τράπεζα που αν πραγματοποιούνταν τελικά, το ωδείο θα έσωζε αυτό το κομψοτέχνημα -κατεδαφίστηκε το 1938- και ίσως στις μέρες μας θα χρησιμοποιούνταν σαν μουσικό διδακτήριο κι ακόμα για τη στέγαση του μουσικού μουσείου της πόλης.

Τελικά το ωδείο εγκαταστάθηκε μόνιμα στη διώροφη οικοδομή ιδιοκτησίας Χρυσάφη, πίσω από την Εθνική Τράπεζα, η δε ανέγερση της δική του στέγης στο Δημαρχείο εγκαταλείφθηκε με τον ερχομό του πολέμου και τη διάλυσή του.

Πολύ νωρίτερα, ένα χρόνο πριν από τη δωρεά του Δήμου, η Εφορεία του ωδείου στράφηκε στην ιδέα της ενοικίασης του τεμένους Εσκή Τζαμί⁶, στο τετράγωνο που στεγάζεται σήμερα η Εμπορική Τράπεζα.

Η Εθνική Τράπεζα, κάτοχος του ανταλλαξίμου αυτού, προχώρησε αρχικά στη διενέργεια δημοπρασίας (19.10.1936) για την τμηματική εκμίσθωση του τεμένους και κατόπιν στην πώλησή του ως συνόλου. Με παρέμβαση όμως του Υπουργείου Πρόνοιας στο Τμήμα Διαχείρισης Ανταλλαξίμων της τράπεζας, εγκρίθηκε η απευθείας εξαγορά του Εσκή Τζαμί εκ μέρους του Ωδείου Σερρών, ως ιδρύματος με κοινωφε-

λή σκοπό. Σ' αυτό συντέλεσαν επώνυμοι Σερραίοι που διέμεναν στην Αθήνα και συνέτρεχαν με θέρμη τις προσπάθειες του σερραϊκού ωδείου.

Και σίγουρα, αν τελικά πραγματοποιόταν η αγορά του, το ωδείο θα έσωζε αυτό το κομψοτέχνημα, που άφησαν απείραχτο οι πόλεμοι, αλλά το κατεδάφισαν

6. Το Ατίκ ή Εσκή Τζαμί (παλιό τέμενος) κτίστηκε, σύμφωνα με χρονόγραμμα της πόλης, το 1385 επί Σουλτάν Μουράτ. Οι Βούλγαροι, μετά την είσοδό τους στα Σέρρες, το μετέτρεψαν σε ναό των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, αφού έσβησαν τα ρητά από τους τοίχους και γκρέμισαν το μιναρέ του. Οι Έλληνες, όταν κατέλαβαν την πόλη, παρέδωσαν το τζαμί στους μουσουλμάνους, οι οποίοι ανήγειραν κομψό μιναρέ νέου ρυθμού, που κατέληγε σε θολωτό και στραφτερό μετάλλιο επιστέγασμα. Στη νότια αυλή του βρισκόταν το πιο όμορφο και πιο μεγάλο μαρμάρινο συντριβάνι των Σερρών.

(βλ. Γ. Καφταντζή: Οι Σέρρες άλλοτε και τώρα, σ. 96)

Ἐν Σέρραις καὶ ἐν τῷ ἐκί τῆς ὁδοῦ Ραιδεστοῦ Δημοτικῷ Καταστήματι ἰδιοκτησίας Κωνσταντίνου Νάσιουτικ εἰς ὃ κληθεῖς μετέβην σήμερον τὴν ἑκατομμύριον (23) τοῦ μηνός Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἑνεακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἕκτου (1936) ἔτους ἡμέραν

Τριάρην ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου Σερρῶν Γεωργίου Κ. Καλαϊτῆ ἠδρεῦοντος ἐνταῦθα καὶ ἐκὶ παρουσία των μαρτύρων Γεωργίου Χριστοδοπούλου Διμερτζή ἐρωσίου καὶ Γεωργίου Αθανασίου Διαρωσίου συμβολαιογράφου κατοικοῦντος Σερραῶν —

γνωστων μοι πολιτῶν Ἑλλήνων ἐνηλίκων καὶ μὴ ἐξαιρετέων ἐνεφονίσθησαν οἱ γνωστοί μοι καὶ μὴ ἐξαιρετέοι ἀφ' ἑνός ὁ κ. Γεώργιος Νικολάου Μόσχος Πτυχιούχος τῆς Νομικῆς καὶ Δήμαρχος Σερρῶν ἐκπροσωπῶν ἐν προκειμένῳ τὸν Δῆμον Σερρῶν, κάτοικος Σερρῶν καὶ ἀπ' ἑτέρου οἱ κ.κ. Ἀθανάσιος Φωτίου Φωτιάδης δικηγόρος καὶ Σταῦρος Ἰωάννου Παυλίδης ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος κάτοικοι ἀμφότεροι Σερρῶν ἐνεργούντες ἐν προκειμένῳ ὁ μὲν πρῶτος ὡς Πρόεδρος, ὁ δὲ δεύτερος ὡς Ἰενικός Ἰραμματεὺς τοῦ ἐν Σέρραις Κοινωφελοῦς Σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ὀβειον Σερρῶν Ὀρφεύς" ἐκπροσωποῦντες ἀμφότεροι κατὰ τὸ καταστατικόν τοῦτο, καὶ συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς. Ὁ κ. Γεώργιος Μόσχος ὑφ' ἣν καρίσταται ἰδιότητα ἐδήλωσεν ὅτι ἐκὶ οἰκοπέδου περιλαμβανομένου ἐν τῷ ἑξηκοστῷ ἐννάτῳ Οἰκοδομικῷ Πολυγώνῳ τοῦ Νέου σχεδίου τῆς πόλεως Σερρῶν ἀνήκοντος κατὰ κατοχὴν καὶ κυριότητα τῷ Δῆμῳ Σερρῶν ἀνήγερθη Νεόδμητον Δημοτικόν Μέγαρον συνορευόμενον νοτιῶς μὲ ὁδὸν Μικρᾶς Ἀσίας, νοτιοδυτικῶς μὲ ὁδὸν Μεραρχίας Σερρῶν, βορειοδυτικῶς μὲ κλατεῖαν Ἐλευθερίας καὶ βορειῶς καὶ ἀνατολικῶς μὲ ἀνωμόους εἰσέτι ὁδοῦς. Ὅτι ἡ Ἐφορεία τοῦ ἐν

Εἰκ. 26. Ἡ πρώτη σελίδα τοῦ Δωρητηρίου τοῦ Δήμου Σερρῶν πρὸς τὸ Ὡδεῖο Σερρῶν «Ὀρφεύς» γιὰ τὴν παραχώρησιν τῆς οριζόντιας ἰδιοκτησίας στον πρῶτό ὄροφο τοῦ Δημαρχείου.

οι Σερραίοι το 1938.

Όμως η δωρεά του Δήμου ήταν γεγονός και η Εφορεία του ωδείου ήδη αποφασισμένη να οικοδομήσει αίθουσα από τα πάγια έσοδά του, χωρητικότητας 500 ατόμων, κατάλληλης για συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις και άλλες εκδηλώσεις (χορευτικές, γιορταστικές κλπ.).

Οι προσπάθειες ξεκίνησαν το Μάρτιο του 1936 μ' επιστολή του ωδείου προς το Δήμο, στην οποία αναφερόταν ότι «προκειμένου ο Δήμος Σερρών να ανοικοδομήσει επί του ενός εκ των τεσσάρων τετραγώνων του νεοδημητικού Δημοτικού Μεγάρου και δεδομένου ότι η λοιπή αυτού έκταση θα μείνη ούτω ανοικοδόμητος αλλά και άχρηστος εις τον Δήμον, παρακαλούμε θερμώς όπως ευαρεστηθήτε και μας παραχωρήσετε δωρεάν οριζόντιον επί της λοιπής ταύτης εκτάσεως ιδιοκτησίαν και συγκεκριμένως επί των δύο βορεινών αυτού τετραγώνων και ελαχίστου μέρους του τρίτου, ίνα επ' αυτού ανοικοδομήσωμεν, ιδίαις δαπάναις, κατάλληλον οικοδομήν διά τα μαθήματα του Ωδείου. Δηλούμεν δε ότι και διά του καταστατικού μας, ούτινος απόσπασμα υποβάλλομεν, ωρίσθη ότι εν περιπτώσει διαλύσεως του Ωδείου πάσα η κινητή και ακίνητος αυτού περιουσία περιέρχεται εις τον Δήμον, δεχόμεθα δε να κατοχυρώσωμεν τον όρον τούτον και διά του σχετικού συμβολαίου, εις τρόπον ώστε ο Δήμος, μόνον οφελήματα έχει να καρπωθή εκ της συμβάσεως ταύτης, ανοικοδομών ούτω το μέγαρόν του διά ιδικών μας δαπανών. Η δωρεά δε αύτη είναι νόμω επιτρεπτή, αφού είμεθα κοινωφελές ίδρυμα».

Πράγματι, το δημοτικό συμβούλιο, με πλειοψηφία, ενέκρινε τη δωρεά και το Ωδείο Σερρών «Ορφεύς» γινόταν κάτοχος της οριζόντιας ιδιοκτησίας στον πρώτο όροφο του Δημαρχείου, γεγονός που κατοχυρώθηκε με το υπ' αριθμ. 22699/23.9.1936 Δωρητήριο που υπέγραψαν ο Γεώργιος Μόσχος (Δήμαρχος Σερρών) και οι νόμιμοι εκπρόσωποι του ωδείου Αθανάσιος Φωτιάδης και Σταύρος Παυλίδης. Την ίδια δε μέρα της δωρεάς ο

Δήμος Σερρών ανακηρύχθηκε ευεργέτης του ωδείου.

Οι δημοτικοί σύμβουλοι που πλειοψήφησαν ήταν οι: Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης, Δημήτριος Γούναρης, Χρήστος Δημόπουλος, Θεόδωρος Ζίχναλης, Ζήσης Καρυοφύλλης, Μιχαήλ Κατσανόπουλος, Αθανάσιος Παπαπαναγιώτου, Πέτρος Παπαχαραλαμπίδης και Δημήτριος Παυλίδης.

Η περικοπή των πάγιων εσόδων του ωδείου με τον αναγκαστικό νόμο 505 του 1937 περιόρισε στο ελάχιστο τις προσδοκίες της Εφορείας για την ανοικοδόμησή της αίθουσάς του, η δε οριζόντια αυτή ιδιοκτησία, το μεγάλο αυτό επίτευγμα του ιδρύματος, περιήλθε μετά τον πόλεμο στο Δήμο.

Το ωδείο στεγάστηκε αρχικά (1934) σε μονόροφο (ανταλλάξιμο) οίκημα πίσω από το Δημοτικό Μέγαρο, στο σημείο που βρίσκεται σήμερα το κατάστημα υαλικών Αλβανού. Χρησιμοποιούνταν μέχρι τότε από τη Μεραρχία σαν αποθήκη χόρτου και παλιότερα στεγάζονταν η Οθωμανική Τράπεζα. Τον Οκτώβριο όμως του 1935 το κτίριο καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά και κατεδαφίστηκε.

Το 1936 βρίσκεται το ωδείο στη σημερινή οδό Μεραρχίας, πάνω από το (τότε) ζαχαροπλαστείο των αδελφών Φωτιάδη, ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Φωτιάδη. Το τριώροφο αυτό υπάρχει και σήμερα (οδοντιατρείο Θεόφιλου Γαϊταντζή) και ως ένα διάστημα (1985) στεγάστηκε η ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΣΕΡΡΩΝ με διευθυντή το Χρήστο Σταματίου, καθηγητή του ωδείου στο ίδιο κτίριο πριν 50 χρόνια.

Στο οίκημα αυτό, το ωδείο παρέμεινε μέχρι τον Οκτώβριο του 1936, χρονιά που μεταφέρθηκε (και παρέμεινε μέχρι τη διάλυσή του) σε διώροφο σπίτι ιδιοκτησίας Λουκίας χήρας Γ. Χρυσάφη και Χρυσάφη Γεωργίου Χρυσάφη στην (τότε) οδό Ταξιαρχών, πίσω ακριβώς από την Εθνική Τράπεζα, στο κτίριο δηλαδή που στεγάζονται σήμερα τα γραφεία του ΚΤΕΛ Σερρών και ως πριν λίγα χρόνια το πρακτορείο λεωφορείων Σερρών-Θεσσαλονίκης, στην οδό Κύπρου.

Το ωδείο νοίκιασε τον πρώτο όροφο (ισόγειο), τον οποίο χρησιμοποιούσε ο έμπορος Χαριζάνης Χρήστου (κάτοικος Θεσσαλονίκης τότε) και πρωτύτερα στεγάζονταν τα γραφεία του Δημόσιου Καπνεργοστασίου. Χωρίζονταν εσωτερικά με σανιδώματα που σχημάτιζαν ένα μεγάλο δωμάτιο και δύο άλλα μικρότερα. Το μίσθωμα συμφωνήθηκε στις 9.000 δραχ. για ένα χρόνο (3.10.1936-3.10.1937).

Τον ίδιο καιρό νοικιάστηκε και ο πάνω όροφος με τα κατώγια στο ποσό των 31.000 δραχ. μέχρι τον Αύγουστο του 1938 και, τελικά, το ωδείο μίσθωσε ολόκληρη την οικοδομή, που αποτελούνταν από τους δύο ορόφους, ένα υπόγειο και ένα διαμέρισμα που κατείχε ο Κωνσταντίνος Τζίμος.

Τα συμφωνητικά των τμηματικών μισθώσεων υπο-

γράφηκαν (12 και 16.9.1938) από το Σερραίο έμπορο Μιχαήλ Δημάδη, εκπρόσωπο της οικογένειας Χρυσάφη και πρόβλεπαν ολικό μίσθωμα δραχ. 54.000 το χρόνο και λήξη την 31η Οκτωβρίου 1940.

Η κατάργηση του ευεργετικού νόμου 6433/34 (πάγ. πόροι), ανάγκασε την Εφορεία του ωδείου, πέρα από τα άλλα, να προβεί και στην υπεκμίσθωση τμημάτων της διώροφης οικοδομής σε τρίτους, όπως τμήμα του κάτω ορόφου για αποθήκευση σιτηρών στον έμπορο Κωνσταντίνο Κορολή (2.000 δραχ. το μήνα) και μέρος του κάτω ορόφου στους επιχειρηματίες Νικόλαο Καρατζίνη και Ιωάννη Χατζηπανταζή, επίσης για αποθήκευση σιτηρών με ενοίκιο 8.500 δραχ. από τις αρχές του Ιουλίου 1940 μέχρι το τέλος Οκτωβρίου της αυτής χρονιάς.

Πρώτα περιουσιακά στοιχεία του ωδείου αποτέλεσαν τα μουσικά όργανα του ΟΡΦΕΑ (κυρίως της μπάντας), τα μέλη του οποίου αποφάσισαν τη δωρεάν παραχώρησή τους, εκπληρώνοντας έτσι την υπόσχεση του Ομίλου για την ολόπλευρη συμπαράσταση στο έργο της Εφορείας του νεοσύστατου ιδρύματος. Η αξία τους υπολογίστηκε στις 100.000 δραχ.

Η Εφορεία βέβαια δεν περιορίστηκε μόνο στη βοήθεια του ΟΡΦΕΑ. Από τις αρχές ακόμα του 1934 απευθύνθηκε και ζήτησε την υποστήριξη τρίτων για την απόκτηση του ιδιόκτητου εξοπλισμού της.

Μ' επιστολή της (2.2.1934) απευθύνθηκε αρχικά προς το Δημοτικό Συμβούλιο Σερρών για την ενίσχυση του ωδείου με το ποσό των 15.000 δραχ. για την αγορά των αναγκαίων μουσικών οργάνων (πιάνο, βιολιά κλπ). Επίσης προς την Εθνική Τράπεζα, την Κεντρική Διοίκηση της Τραπεζής Ελλάδος, τους αδελφούς Παπαστράτου, την Εταιρεία Μονκς-Γιούλεν κ.ά. Δεν παρέλειψε να στραφεί ακόμα και προς τους ηγέτες των πολιτικών κομμάτων (προς την Έλενα, σύζυγο Ελευθερίου Βενιζέλου, επιστολή της 21.1.1935) κ.ά.

Οι καθηγητές Μπλενόβ και Γεωργιάδης διέθεσαν τα ιδιόκτητα πιάνο τους, τα οποία ασφάλισε το ωδείο και τα χρησιμοποίησε περί τα 2 χρόνια, οπότε αγοράστηκαν καινούργια ή παραχωρήθηκαν άλλα από τρίτους.

Τον Ιούλιο του 1935 πραγματοποιείται η αγορά δύο καινούργιων πιάνων (αρ. 28736 και 28778) από το μουσικό οίκο Adolf Ernest Voigt αξίας 800 μάρκων Γερμανίας. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας διά του υπ' αριθμ. 51393/24.7.1935 εγγράφου του ενέκρινε

την ατελή τους εισαγωγή μετά από παρέμβαση του βουλευτή Αθνασίου Αργυρού.

Το ωδείο προχώρησε επίσης στην εκμίσθωση πιάνων από εταιρίες μουσικών οργάνων αλλά και από ιδιώτες μ' ένα συμβολικό μίσθωμα. Δεν παρέλειψε επίσης να έρθει και σε διαπραγματεύσεις για αγορές από ελληνικούς μουσικούς οίκους.

Αξίζει ν' αναφερθεί ότι τα 2-3 πρώτα χρόνια αγοράστηκαν περί τα 30 πιάνο με συνδρομές Σερραίων. Ο Σύλλογος «Απόλλων Σερρών» διέθεσε μέρος των οργάνων του. Ο διαπρεπής Σερραίος Νικόλαος Δέλλιος -πέθανε στην Αθήνα στις 7.10.1936- κληροδότησε στη διοίκηση του ωδείου ένα αρμόνιο και ποσό 10.000 δραχ., από τους τόκους του οποίου θα βρεβευόταν ένας αριστεύσας μαθητής.

Η δωρεά ανακοινώθηκε από την ανηψιά του δωρητή Αντιγόνη Πανταζή και η Εφορεία του ωδείου με έγγραφό της (256/22.10.1936) ανακήρυξε το Νικόλαο Δέλλιο ευεργέτη του ωδείου, ανάρτησε την εικόνα του σε αίθουσα του ιδρύματος και ενέκρινε τη δωρεάν φοίτηση στο ωδείο ενός από τους κληρονόμους του μέχρι την αποφοίτησή του.

Για την προμήθεια 60 καθισμάτων του ωδείου πραγματοποιήθηκε στα Σέρρας (24.8.1938) πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός, στον οποίο πήραν μέρος Σερραίοι καρεκλοποιόι, με επικρατέστερο τον Αθανάσιο Μαυρουδή (87 δραχ. την καρέκλα). Τελικά η αγορά έγινε από το Εργοστάσιο Καθεκλοποιίας Ν. Καπανέκα στη Θεσσαλονίκη -Σαπφούς 35- στην τιμή των 73 δραχμών.

THE LICENCES & GENERAL INSURANCE COMPANY, LTD.

Head Office : 24, 26 & 28, MOORGATE, LONDON, E.C.2.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Β. Λ. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΚΟΡΑΗ 5 - ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
 ΕΝΟΣ ΕΤΟΥΣ
 ΑΠΟ I ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 19 36
 ΜΕΧΡΙ I ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 19 37

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1880

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ διὰ Δοχ. 1375.-
 Πρόσθετον δικαίωμα 5% 69.-
 Φόρος Δημοσίου 14% 202.-
 Δικ. Έγγραφης 5% 85.-
 Δικ. Συμβ. και Χαρτ. 41.-
 Έν Δοχ. 1770.-

ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ότε' όφει, ότι: **ΤΟ ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ.-**

(Ασφαλιζόμενος) επλήρωσεν εις την 'Αγγλικήν 'Ασφα-

λιστικήν 'Εταιρίαν "ΛΑΪΖΑΝΣΕΣ & ΤΖΕΝΕΡΑΛ", (καλουμένην έφεξη; 'Εταιρίαν) τó άνώτερον αναφερόμενον ασφάλιστρον εκ Δοχ.

Για ασφάλιστρον εναντι ζημίας ή καταστροφής συνεκείρ πυρός ή κεραυνού την Ιδιοκτησίαν, ήτις περιγράφεται κατωτέρω διά τά ακόλουθα ποσά ήτοι:

*Επί ΕΠΙΠΛΩΝ οικιακών, βιβλιοθηκών μετά μουσικών έντόμων, μου-
 σικών όργάνων, κλειδοκουμβέλων, βιολοντσέλων, κοντραμπάσων καί
 λοιπών όργάνων, εβρισκομένων ή εβρεθησομένων έντός διαώρθου οί-
 κώμας Ιδιοκτησίας ΧΡΥΣΑΚΗ ΧΡΥΣΑΦΗ κατασκευής λιθοτουβλοκτί-
 στου, κεραιοσκεπής κερπήνης δ' έν ΣΕΡΡΑΙΣ έκί τής όδοϋ ΤΑΞΙΑΡ-
 ΧΩΝ καί κονταχόθεν έλευθέρως.

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΝ ΠΟΣΟΝ ΔΡΑΧΜΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΙΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ.-----

*Έκτωσως 20% λόγω κοινωφελούς ίδρυματος.-----

ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΝ ΠΟΣΟΝ	%	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΝ
250.000	6.875	1718.75
		343.75
		1375

Εικ. 27.

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΟΥ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 268

(Έγκριθέν υπό του Υπουργείου Συγκοινωνίας δυνάμει τών υπ' αριθ. 282538 της 23 Σεπτεμβρίου 1933 και 239115 της 22 Ιουνίου 1935 εγγράφων του)

ΑΡΙΘ. ΣΥΝΔ. ΠΕΛΑΤΟΥ 4-80

Έν Σερραϊς σήμερον τήν δευτέραν (2) Νοεμβρίου 1936 έτους
 άφ' ενός ή 'Ανώνυμος 'Ελληνική Τηλεφωνική 'Εταιρία άποκαλουμένη έφεξής «'Εταιρία», εκπροσωπούμενη υπό τών
 κάτωθι ύπογεγραμμένων και νομίμως πρός τούτο έξουσιοδοτουμένων και άφ' έτέρου Δ. Ο Δ Ε Ι Ο Ν
Σ Ε Ρ Ρ Ω Ν κάτοικος Σερρών
 όδου Όπισθεν 'Εθνικής Τραπεζης αριθ. _____ άποκαλούμενος έφεξής «συν-
 δρομητής» συνεφώνησαν και συνωμολόγησαν τά άκόλουθα :

Κατόπιν τής από 331ης 'Οκτωβρίου 1936 δηλώσεως του συνδρομητού ή 'Εταιρία αναλαμβάν-
 την ύποχρέωσιν νά έγκαταστήσῃ και νά συντηρῇ μίαν κυρίαν σύνδεσιν άποτελουμένην εκ τής εν τῷ Τηλεφωνικῷ
 Κέντρῳ έγκαταστάσεως, τής γραμμής συνδέσεως και τής συναίτους τηλεφωνικής έγκαταστάσεως παρά τῷ ὡς άνω
 συνδρομητῇ έγκατεστημένῳ ἐπί τής όδου Όπισθεν 'Εθνικής Τραπεζης αριθ. _____
 ὡς και νά παρέχῃ κατά τήν διάρκειαν τής παρουσίας συμβάσεως τηλεφωνικήν συγκοινωνίαν υπό τούς κάτωθι γενι-
 κούς και ειδικούς ὁρους, οἱς πάντας δηλοῖ δι' άποδέχεται ὁ ὡς άνω συνδρομητής αναλαμβάνων τήν ύποχρέωσιν
 τής πρός αὐτούς συμμορφώσεως.

Ὁ συνδρομητής δηλοῖ ύπευθόνως και ἐν γνώσει τών κατά τὸ άρθρον 19 τής Τηλεφωνικής Συμβάσεως και
 σχετικῶν διατάξεων του Τηλεφωνικοῦ Κανονισμοῦ συνεπειῶν τής ἀναληθοῦς δηλώσεως δι' ὑπάγεται εἰς τήν
δευτέραν κατηγορίαν.

Γενικοὶ ὁροι

Ἄρθρον 1.—'Η έγκατάστασις και συντήρησις τής τηλεφωνικής συνδέσεως του συνδρομητού ὡς και ή παρο-
 χή τηλεφωνικής Συγκοινωνίας ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τής δυνάμει του Νόμου 4547 κυρωθείσης Τηλεφωνικής
 Συμβάσεως, ὡς και πιασῶν τῶν μεταγενεστέρων τυχόν συμβατικῶν μεταξύ 'Εταιρίας και Κράτους τροποποιήσεων
 αὐτῆς, ὡς και εἰς τοὺς ὁρους τῶν συμφώνως πρός τὸ άρθρον 17 τής Συμβάσεως ταύτης εκάστοτε ἐν ἰσχύϊ και νο-
 μίμως δημοσιευομένων τηλεφωνικῶν Κανονισμῶν και Τιμολογίων.

Ὁ συνδρομητής ἀναδέχεται τήν ὑποχρέωσιν νά εκπληροῖ ἀνελλιπῶς πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀπορροεούσας
 εκ τῶν εκάστοτε ἐν ἰσχύϊ Κανονισμῶν και Τιμολογίων, μὴ δυνάμενος νά επικαλεσθῇ ἀγνοίαν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δη-
 μοσιεύονται ἐν τῇ 'Εφημερίδι τής Κυβερνήσεως και κατά τὸν ἐν τῷ άρθρῳ 17 τής Τηλεφωνικής Συμβάσεως κα-
 θεοριζόμενον τρόπον, ὑπέχει δὲ πάσας τὰς εκ τής μὴ τηρήσεως τούτων πηγαζούσας ἐνθύνας. Πάσαι αἱ διατάξεις τῶν
 εκάστοτε ἐν ἰσχύϊ Κανονισμῶν και Τιμολογίων θεωροῦνται ἀποτελοῦσαι ὁρους τῆς παρουσίας συμφωνίας.

'Η ἐν τῷ παρόντι συμβολαίῳ γενομένη παραπομπή εἰς διατάξεις του ἰσχύοντος Κανονισμοῦ ή Τιμολογίου
 νοεῖται και ὡς παραπομπή εἰς τὰς ἀντιστοιχοῦς διατάξεις τῶν μελλόντων νά ἰσχύσωσι Κανονισμῶν ή Τιμολογίων
 'Εν γένει δὲ ὁ συνδρομητής ἀναγνωρίζει δι' πᾶσα συμβατικῇ μεταξύ Κράτους και 'Εταιρίας ρύθμισις τῶν δικαιω-
 μάτων και ὑποχρεώσεων του συνδρομητού ἐναντι τής 'Εταιρίας εἶναι ἀπολύτως δεσμευτικῇ δι' αὐτόν.

Κατασκευὴ συνδέσεως

Ἄρθρον 2.—Αἱ ἐργασίαι ἐπισκευῶν εἰς ἐσωτερικά διαμερίσματα του συνδρομητού, αἱ καθιστάμεναι ἀναγ-
 καίαι συνεπεία τής εκτελέσεως τής έγκαταστάσεως ὡς και πάσης μεταγενεστέρας μετατροπῆς ή καταργήσεως εκτε-
 λοῦνται ὑπό του συνδρομητού και εἰς βάρος του. (Τ. Κ. άρθρον 12).

Έγκαταστάσεις τής 'Εταιρίας

Ἄρθρον 3.—Αἱ ἐν τῷ ἀκινήτῳ του συνδρομητού τηλεφωνικαὶ συσκευαὶ και έγκαταστάσεις τής ὡς άνω κυ-

Εικ. 29.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΕΡΡΩΝ

ΓΕΩΡΓΗΛΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΙΑ Δ. ΕΣ.
ΝΑΥΣΤΡΟΦΩΤΙΚ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΓΕΡΕ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑ ΓΝΩΜΟΝΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ

ΑΡΙΘ. ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ _____ ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ 4029 ΑΡΙΘ. ΓΝΩΜΟΝΟΣ _____

*Όνοματεπώνυμον Πελάτου Ψείων Σερρών

*Οδός Λεβαριών αριθμός _____

Είδος ακινήτου Ψείων Σερρών

*Αριθμός δωματίων (μαγειρείου μη συμπεριλαμβανομένου) _____

*Επάγγελμα _____

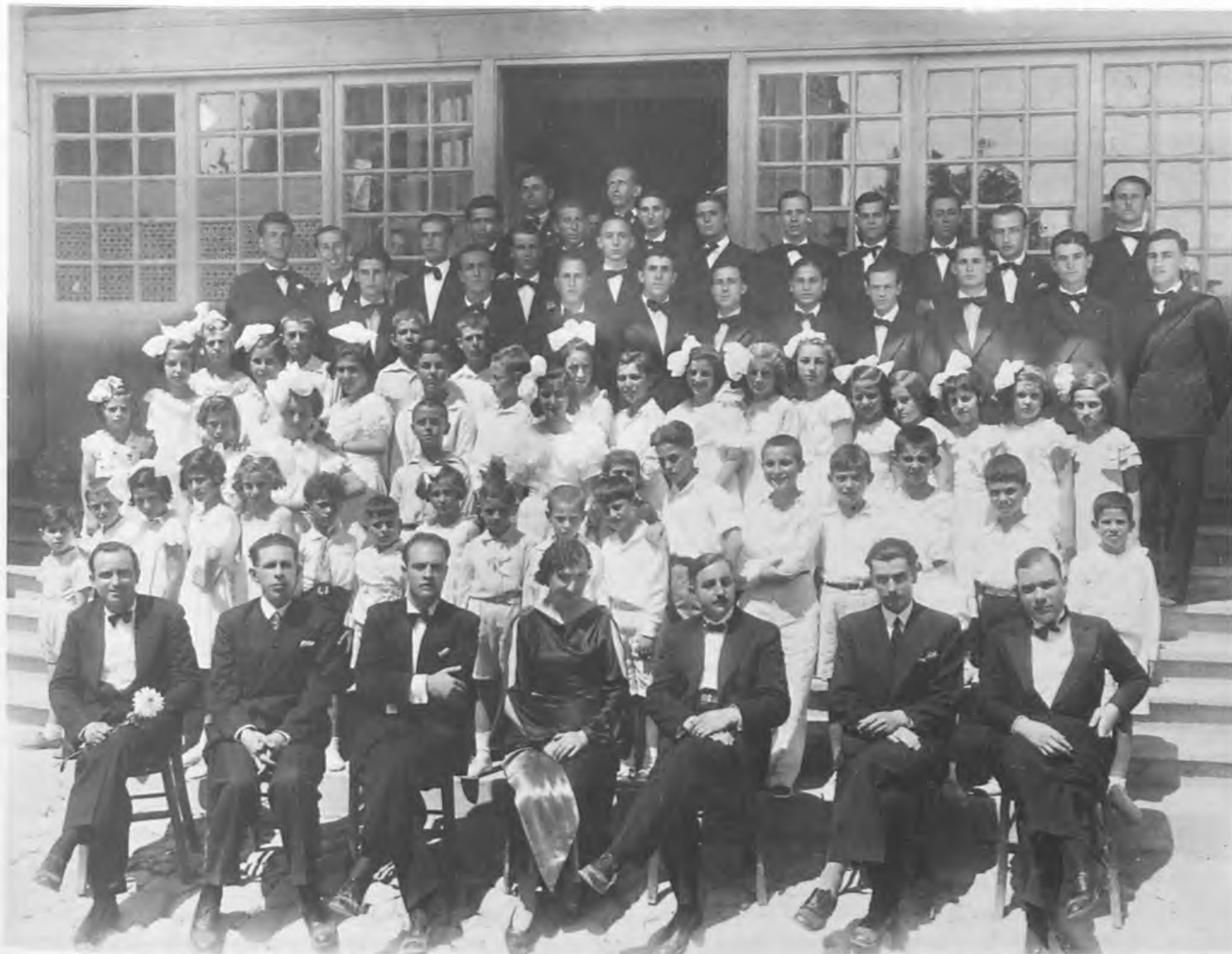
*Έναρξες χορηγήσεως ρεύματος _____

Διάρκεια συμβολαίου μέχρι _____

ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΙ ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΙΑ

Λαμπτήρες	*Αριθ. λαμπτήρων	Συσκευαί	*Αριθ. Συσκευών
25	<u>Πέντε</u>		
40	<u>Πέντε</u>		
60	<u>Έξι</u>		
75			
100			
150			
200			
300			

Εικ. 31. 30.6.1935. Η ανδρική και η παιδική χορωδία του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς» με τους καθηγητές κατά την πρώτη συναυλία του ωδείου. Στη συναυλία αυτή πήραν μέρος και καλλιτέχνες από τη Θεσσαλονίκη. Καθισμένοι μπροστά

(από αριστερά): Βασίλης Κοσμόπουλος (τενόρος της Όπερας Θεσσαλονίκης), Αθανάσιος Φωτιάδης, Γιώργος Γεωργιάδης, Ιουλία Αργυριάδου, Αλέξανδρος Μπλενόβ, Χρήστος Σταματίου και Παπακυριάκου (βιολοντσελίστας).

Το Ωδείο Σερρών αποτέλεσε το σημαντικότερο μουσικο-μορφωτικό ίδρυμα της πόλης την προπολεμική περίοδο. Περίοδο κατά την οποία τα Σέρρας είχαν να επιδείξουν ισότιμα τη μουσική τους παρουσία στα σπουδαιότερα μουσικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Η Εφορεία και οι καθηγητές του ωδείου από τις πρώτες κιόλας μέρες της ίδρυσης, καταπιάστηκαν με πρωτοφανή ζήλο, μεθοδικότητα και προσήλωση στη δημιουργία του μουσικού ιδρύματος έτσι όπως το οραματίστηκαν οι «Ορφείς» και ο πρόεδρός τους Αθανάσιος Φωτιάδης.

Σ' ελάχιστο χρονικό διάστημα το ωδείο «έστησε» 4 χορωδίες (παιδική, γυναικεία, ανδρική, μικτή), μικρή (στην αρχή) ορχήστρα δωματίου από καθηγητές και αριστούχους μαθητές, και πλήρη συμφωνική ορχήστρα.

Τον Ιούνιο του 1935 δόθηκε το πρώτο δείγμα, το πρώτο μουσικό στίγμα, η πρώτη συναυλία. Έγινε στο Κρόνιο την 30.6.1935 στις 11 το πρωί. Πήραν μέρος οι νεοσύστατες χορωδίες του ωδείου (παιδική-ανδρική), με διευθυντές τους Χρήστο Σταματίου και Γιώργο Γεωργιάδη, η ορχήστρα, με μαέστρο τον Αλέξανδρο Μπλενόβ, και συνέπραξαν Θεσσαλονικείς σολιστές, όπως ο διεθνούς φήμης τενόρος Βασίλειος Κοσμόπουλος και ο βιολοντσελίστας Παπακυριάκου.

Στους κινηματογράφους Κρόνιο και Πάνθεο γίνονταν επίσης οι ετήσιες εμφανίσεις προόδου των μαθητών, της ορχήστρας μουσικής δωματίου, της μεγάλης ορχήστρας, πλήθος ατομικών ρεσιτάλ των καθηγητών του ιδρύματος, συναυλίες καλλιτεχνών του κέντρου με τη σύμπραξη του ωδείου. Στη διεύθυνση των κινηματογράφων καταβαλλόταν ως ενοίκιο το 22% των καθαρών κερδών από τις εισπράξεις των συναυλιών.

Δεν ήταν λίγοι οι Σερραίοι που ακολουθούσαν συχνά τα τμήματα του ωδείου και τις συναυλίες τους έξω από την πόλη. Στις 10 Μαΐου 1936, για παράδειγμα, σε συναυλία στο Σιδηρόκαστρο, ενοικιάστηκε

μέρος της αμαξοστοιχίας της γραμμής Σερρών-Σιδηρόκαστρου για να παρακολουθήσουν οι φίλοι του ωδείου την εκεί συναυλία που οργάνωσε ο Δήμος με τη συνδρομή των Συλλόγων Προσφύγων «Μέριμνα», «Αναγέννησις» και της Αδελφότητας κυριών «Αρμονία», υπέρ των οποίων διατέθηκαν τα έσοδα της συναυλίας. Η εκκίνηση έγινε στις 6.40 το πρωί της Κυριακής 10.5.36 με τη συμμετοχή των αρχών της πόλης και το πρόγραμμα συμπεριλάμβανε κατάθεση στεφανιών στο μνημείο των πεσόντων και δεξίωση από το Δήμο Σιδηρόκαστρου. Πήρε μέρος η 40μελής ορχήστρα του ωδείου και η 30μελής χορωδία του.

Συναυλίες πραγματοποιήθηκαν επίσης και σε πόλεις της Ανατολικής Μακεδονίας (Δράμα, Ξάνθη κ.ά.) αφού προηγουμένως εκπρόσωπος του ωδείου -ο δικηγόρος Αστ. Τσολάκης- επισκεπτόταν τους δημάρχους των πόλεων και διακανόνιζε τις λεπτομέρειες (οργάνωση-οικονομικά) των εκδηλώσεων.

Στην πόλη των Σερρών, τις μεγάλες γιορτές (Πρωτομαγιά, 25η Μαρτίου, Απελευθέρωση κλπ) δίνονταν δωρεάν πανηγυρικές συναυλίες στους κινηματογράφους και στο Δημοτικό Γυμναστήριο, συνήθως με τη συνεργασία του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Νομού Σερρών.

Αρκετές συναυλίες πραγματοποιούνταν για την ενίσχυση και προβολή ιδρυμάτων, φιλανθρωπικών σωματείων και συλλόγων της πόλης, όπως ήταν το Π.Κ.Π.Α, η Φιλόπτωχος Αδελφότης Κυριών η «ΕΜΜΕΛΕΙΑ», ο ΟΡΦΕΑΣ, το Γηροκομείο, ο Εμπορικός Σύλλογος, η Επιτροπή Μαθητικών Συσσιτίων, οι πρόσκοποι κ.ά.

Η Εφορεία συνεργάστηκε επίσης με το γυμνάσιο της πόλης, την Επιθεώρηση των Δημοτικών Σχολείων (διοργάνωση μουσικών βραδινών, παραχώρηση πιάνων για γιορτές, διάθεση καθηγητών του ωδείου για εκμάθηση τραγουδιών, μουσικά σεμινάρια-μαθήματα εκπαιδευτικών με την ευθύνη των καθηγητών του ωδείου κλπ), τη Μεραρχία (παραχώρηση καλλιτεχνών

ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ
ΟΡΦΕΥΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΛΑΪΚΗ
ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Δίδεται γιά τὸ πανηγυρικὸ ἑορτασμὸ τῆς Ἑργατικῆς Πρωτομαγιάς σήμερον εἰς τὸ Δημοτικὸν Γυμναστήριον καὶ ὥραν 6,30 μ. μ. ἀκριβῶς.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ

Τύποις Σταυρίδου - Τζαμουτζάκη - Σέρρας

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ὨΡΑ 6.30 Μ. Μ.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΤΟΥ ΤΡΙΟ

Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
(ΠΙΑΝΟ)

Σ. ΚΑΣΑΡΑ
(ΒΙΟΛΙ)

Α. ΜΠΛΕΝΩΒ
(ΤΣΕΛΛΟ)

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: Γενική είσοδος Δρ. 30, Μαθητικά 15

Τύποις ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΤΖΑΜΟΥΤΖΑΚΗ Σέρρας

Εικ. 34 και 35.

Εικ. 36. 1938. Ορχήστρα Ελαφράς Μουσικής του Ωδείου Σερρών. Εικονίζονται (από αριστερά) οι μουσικοί: Γιάννης Παράσχος, Πέτρος Ράπτου, Νίκος Σεμέλογλου, Γιώργος Ιωάννου, Θόδωρος Μπαλάκας και Απόστολος Λαμπαδάριος. Η Εφορεία του ωδείου, προκειμένου να ανταποκριθεί στις προσκλήσεις των σερραϊκών σωματείων, συλλόγων κλπ. για την αποστολή ορχηστρών στις χοροεσπερίδες και παρόμοιες εκδηλώσεις τους, οργάνωσε κλιμάκιο ορχήστρας ελαφράς μουσικής που απαρτιζόταν συνήθως από παλιά μέλη της Φιλαρμονικής του ΟΡΦΕΑ και προχωρημένους μαθητές του

ιδρύματος. Την εποπτεία ανέλαβε ο Αλ. Μπλενόβ. Μέχρι εκείνη την εποχή τα σωματεία καλούσαν ορχήστρες από τη Θεσσαλονίκη. Τα 10 περίπου μέλη της Ορχήστρας αυτής ήταν φτωχοί βιοπαλαιστές και πολλοί απ' αυτούς προέρχονταν από το Ορφανοτροφείο απ' όπου αποφοίτησαν άριστοι μουσικοί. Στη συνέχεια στελέχωσαν τη Στρατιωτική Μπάντα με αρχιμουσικό το Δημήτρη Συδέα και τέλος τις περισσότερες σερραϊκές ορχήστρες ελαφράς μουσικής που, ιδιαίτερα τη 10ετία του 1950, έγραψαν πραγματική ιστορία.

Εικ. 37. Η παιδική χορωδία του ωδείου Σερρών «Ορφεύς» το 1938. Διευθυντής ο Χρήστος Σταματιού (Αρχειό Βασίλη Τζανακάρη).

της ορχήστρας στη στρατιωτική μπάντα, δωρεάν φοίτηση σε ταλαντούχους στρατιώτες, παραχώρηση αδειών στρατευμένων καλλιτεχνών του ωδείου, παρεμβάσεις στις στρατιωτικές μουσικές σχολές για την εισαγωγή σ' αυτές μαθητών του ιδρύματος κλπ), την Εταιρεία Μονκς-Γιούλεν (διευκολύνσεις εργαζομένων για παρακολούθηση των μουσικών μαθημάτων, παραχώρηση οχημάτων της εταιρείας για μετακινήσεις τμημάτων του ωδείου κλπ).

Η μουσική δραστηριότητα του ωδείου περιλάμβανε και παρουσίαση φημισμένων καλλιτεχνών, οι οποίοι εμφανίζονταν είτε σε ατομικά ρεσιτάλ, είτε συνεργα-

ζόμενοι με τους καθηγητές του ωδείου και των οποίων η φήμη και η ικανότητα ήδη διάβαιναν, παράλληλα με τη φήμη του ιδρύματος, στους σοβαρότερους μουσικούς κύκλους της πατρίδας μας, εκείνη την εποχή.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα ρεσιτάλ των βαθύφωνων του Εθνικού Μελοδράματος Μαρσέλλου -δόθηκε στο Κρόνιο την 26.5.1935 και τον συνόδευσε στο πιάνο ο Γ. Γεωργιάδης- και Απ. Πρεδάρη στις 29.6.1936. Επίσης η συναυλία τραγουδιού της Ιωάννας Γεροντέλη, τελειόφοιτης της Μελλοδραματικής Ακαδημίας Αθηνών, τον Οκτώβρη του 1936.

Εικ. 38. Με την αποχώρηση του Γ. Γεωργιάδη τον Ιανουάριο του 1939 από τα Σέρρες, την ανδρική χορωδία του ωδείου ανέλαβε ο Χρ. Σταματίου. Στη φωτογραφία η χορωδία στα σκαλιά της Εθνικής Τράπεζας πριν τη συναυλία της στη Νιγρίτα τη χρονιά αυτή. Εικονίζονται από αριστερά οι χορωδοί: Βασίλης Πλωμαρίτης, Πέτρος Βαζιάκας, Γιάννης Δελής, Χαρίλαος Βαζιάκας, Ζήκας Δημόκας, Χρήστος Χορταράς, Γιάννης Σαμαράς, Μενέλαος Παπαδόπουλος, Κώστας Βάκαλος, Θόδωρος Έλαιανης, Μανώλης Μαντζουρίδης, Μανώλης Πάχαδος, Κώστας Κασκαμιτζής, Κώστας Σακαβάρας,

Κώστας Ιωάννου, Κώστας Βεργολίδης, Σάκης Καφταντζής, Χριστόδουλος Φράγκος, Νίκος Εμμανουήλ, Γιώργος Καμβουσιώρας, Γιώργος Βαβάτης, Κλεάνδης Καράμπελας, Θόδωρος Γούτας, Πέτρος Μοραμπετζής, Κώστας Πάχαδος, Χάρης Τσαρσαταλίδης, Κώστας Φάκας, Βαής Σχοινάς, Δημήτρης Κωνσταντινίδης, Γιάννης Τζιντζής, Τάκης Κίτσας, Κώστας Λαζαρίδης, Μίμης Κοντοδημητρίου, Σάκης Ιατρίδης, Απόστολος Λαμπαδάριος, Νίκος Αγγελούσης και Στέλιος Ιωαννίδης.

«Εξοχώτατον Κύριον
Πρόεδρον της Κυβερνήσεως
Αθήνας.

Κύριε Πρόεδρε,

Υποβάλλοντες Υμίν συνημμένως αντίγραφα αναφοράς προς το Υπουργείο Οικονομικών μετά των συνημμένων αυτή εγγράφων του Υπουργείου τούτου και του Υπουργείου Σιδηροδρόμων, λαμβάνομεν την τιμήν να παρακαλέσωμεν υμάς όπως ευαρεστηθήτε και φροντίσητε ίνα επαναφερθή εν ισχύει ο Νόμος 6433, διά των μοναδικών πόρων του οποίου συνεστήθη και ελειτούργησεν μέχρι τούδε το Ωδεϊον μας, και του οποίου η δράσις από απόψεως μουσικής εκπαιδεύσεως υπήρξεν μοναδική, γεγονός το οποίον και ανεφέρθη άλλοτε Υμίν δι' εγγράφου της ενταύθα Νομαρχίας.

Ατυχώς, κύριε Πρόεδρε, αφορμή προς την ολοσχερή κατάργηση των πόρων του Ωδεϊου ημών, υπήρξεν το συνυποβαλλόμενον υπ' αριθμ. 55214/1938 έγγραφον του Υπουργείου Σιδηροδρόμων και Αυτοκινήτων, διά του οποίου ανακοινούνται εις το Υπουργείον των Οικονομικών γεγονότα απέχοντα της πραγματικότητος.

Έχοντες δι' ελπίδος κύριε Πρόεδρε, ότι εν τη μερίμνη της Κυβερνήσεως θα δώσητε τας δεούσας διαταγάς διά την επαναφορά των μοναδικών τούτων πόρων του Ωδεϊου, την ψήφισιν των οποίων σύσσωμος ο λαός των Σερρών εξήτησεν, διατελούμεν...».

Το παραπάνω έγγραφο (487/13.1.1939) αποτελεί το κορύφωμα των προσπαθειών της Εφορείας του

ωδεϊου για την επαναφορά του καταργηθέντος ευεργητικού Νόμου 6433/1934 με τον οποίο, όπως αναφέρθηκε και σε άλλα κεφάλαια, επιβάλλονταν πρόσθετα τέλη στα εισιτήρια δημοσίων θεαμάτων και του ηλεκτρικού ρεύματος υπέρ του ωδεϊου. Ο νόμος αυτός καταργήθηκε από τον αναγκαστικό νόμο 505/1937.

Η Εφορεία του Ωδεϊου δεν αδράνησε. Παράλληλα με την αγωνία της να συντηρηθεί, εφρόντιζε να επιτύχει την επαναφορά τουλάχιστον του τέλους του ηλεκτροφωτισμού, το οποίο κανονικά έπρεπε να διαχωριστεί, εφόσον ο νόμος 505/1937 καταργούσε τα πρόσθετα τέλη των δημοσίων θεαμάτων.

Τον Αύγουστο του 1937 επιτροπή του ωδεϊου από τους Αθ. Φωτιάδη και Θ. Θαλασσινό επισκέφθηκε το Δ/ντή Καλών Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας Κωστή Μπαστιά και παρουσίασε τις θέσεις του ιδρύματος σχετικά με τον καταργηθέντα νόμο. Η λύση όμως δεν ήρθε, παρά τις υποσχέσεις που δόθηκαν.

Επακολούθησαν διάφορα υπομνήματα στα Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας. Συνέπεια των ενεργειών αυτών ήταν η έκδοση της απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών με αριθμό Π7181/8.4.1938 με την οποία ο υπουργός (Α. Αποστολίδης) έδωσε τη σωστή ερμηνεία του Αν. Νόμου 505, ότι δηλαδή ο νομοθέτης είχε σκοπό τη ρύθμιση του ζητήματος των δημοσίων θεαμάτων και την κατάργηση του πρόσθετου τέλους μόνο στα εισιτήρια, όχι όμως και στο

ηλεκτρικό ρεύμα, το οποίο δεν καταργήθηκε και εξακολουθούσε να εισπράττεται.

Ωστόσο, το Σεπτέμβριο του 1938, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Σιδηροδρόμων και Αυτοκινητών, ενδιαφερόμενη προφανώς για την Υδροηλεκτρική Εταιρεία Σερρών, απηύθυνε έγγραφο προς το Υπουργείο Οικονομικών με το οποίο συνιστούσε την κατάργηση και του πρόσθετου τέλους του ηλεκτρικού ρεύματος για να μην επιβαρυνθούν περισσότερο οι καταναλωτές από προβλεπόμενη αύξηση του ρεύματος υπέρ της εταιρείας. Εξαιτίας αυτού του εγγράφου, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών εξέδωσε την υπ' αριθμ. Σ12631/9.12.1938 εντολή, με την οποία αναιρούσε την προηγούμενη απόφαση Π7181/1938, καταργούσε δηλαδή ολοσχερώς τον ευεργητικό νόμο 6433, συνεπώς και το πρόσθετο τέλος του ηλεκτρικού ρεύματος.

Μάταια στη συνέχεια, τόσο η Εφορεία του ωδείου, όσο και ο νομάρχης Σερρών (Κ. Καλτεζιώτης), ανέπτυξαν την ανάγκη της επαναφοράς των πόρων του ιδρύματος. Σειρά υπομνημάτων τους εύρισκε τη στερεότυπη απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών ότι για λόγους «γενικού μέτρου» δεν μπορούσε να επαναφερθεί ο νόμος σε ισχύ. Τέλος, αναφορά του ωδείου και του νομάρχη Σερρών προς το παραπάνω υπουργείο διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργείου Παιδείας, που συνηγορούσε για την ανάγκη της επαναφοράς του νόμου για το τέλος στο ηλεκτρικό ρεύμα μέχρι να βρεθεί κάποια λύση. Παρόλα αυτά, το Υπουργείο Οικονομικών επέμενε στην τελευταία του απόφαση.

Στην κατάσταση αυτή βρισκόταν το ωδείο στα τέλη της σχολικής χρονιάς του 1939, εξαντλώντας και τα υπολείμματα των πόρων του, ενώ η δράση του συνεχιζόταν αμείωτη και το έργο των καθηγητών απέδιδε ήδη πέρα από τα αναμενόμενα. Δεν εγκατέλειψε όμως την προσπάθεια. Ο Υφυπουργός Παιδείας Ν. Σπέντζας με νέα του επιστολή (23.7.1940) προς το Υπ. Οικ. επανέρχεται, αναφέροντας μεταξύ των άλλων

ότι «διαπιστώσας εξ ιδίας αντιλήψεως κατά την εκ Σερρών τελευταίαν διέλευσίν μου την ανάγκην της υπάρξεως του καλλιτεχνικού τούτου ιδρύματος, του οποίου η δράσις, καθαρώς μουσική και παιδαγωγική, επεκτείνεται και πολύ πέραν αυτής, διά της εκτελέσεως μορφωτικών συναυλιών, της δωρεάν παροχής μουσικής μορφώσεως εις δημοδιδασκάλους και λοιπούς εκπαιδευτικούς λειτουργούς της περιφέρειάς Σερρών, με άγει εις την απόφασιν να προτείνω την δι' Αναγκαστικού Νόμου επαναφοράν της ανωτέρω μνημονευθείσης φορολογίας, ίνα δυνηθή το ίδρυμα τούτο και συνεχίση το μορφωτικόν και εκπαιδευτικόν του έργον, εφ' όσον μάλιστα διεπίστωσα ότι εις τούτο υπάρχει ομόθυμος η επιθυμία των τοπικών αρχών και των κατοίκων της πόλεως των Σερρών».

Παρόμοιο έγγραφο στάλθηκε και προς το Υπουργείο Σιδηροδρόμων και Αυτοκινητών.

Κι όλα αυτά συμβαίνουν λίγους μήνες πριν έρθει ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος. Η περικοπή των πόρων δεν αφήνει περιθώρια για παραπέρα ανάπτυξη της μουσικοπαιδαγωγικής δραστηριότητας του ιδρύματος, αλλά αντίθετα «στενεύει», όλο και περισσότερο, τα όρια της αξιοσημείωτης προσφοράς του. Από τα εναπομείναντα έσοδα (διδασκτρα- συναυλίες) είναι αδύνατη η συντήρησή του. Η συνέχιση της λειτουργίας του απαιτούσε τουλάχιστον 300.000 δρχ. το χρόνο.

Η Εφορεία δεν εγκαταλείπει τον αγώνα και καλεί τις αρχές (νομάρχη, δήμαρχο), τα σωματεία, συλλόγους, τα μέλη και τους φίλους του ωδείου σε μια ύστατη προσπάθεια του ιδρύματος. Ενεργοποιεί το Σύλλογο Ανατολικομακεδόνων «Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ» στην Αθήνα, ο οποίος μ' επικεφαλής το δικηγόρο Αστέριο Χατζηδίνα, προβαίνει σε διαβήματα προς τα αρμόδια υπουργεία και πετυχαίνει τελικά το σκοπό του, ν' αποσπάσει δηλαδή τη διαβεβαίωση μαζί με έκφραση «ενθουσιασμού» του Υπουργείου Παιδείας για την τελική δικαίωση του Ωδείου Σερρών, την επαναφορά σε ισχύ του ευεργητικού νόμου 6433/1934.

Σ' επιστολή του παραπάνω συλλόγου προς τα υπουργεία διαβάζουμε: «Ως γνωστόν η πόλις των Σερρών καθ' όλην την φωτεινή ιστορικήν ζωήν της τόσο κατά τους χρόνους της τουρκοκρατίας όσον και μετά την απελευθέρωσίν της, υπήρξεν η πρωτοπόρος εις πάσαν πνευματικήν κίνησιν. Αύτη διετήρησεν κατά τους σκοτεινούς χρόνους σπουδαία πνευματικά κέντρα, γυμνάσιον, παρθεναγωγείον κλπ τα δε σχολεία της και το περίφημον Παρθεναγωγείον της εχρησίμευσαν ως φυτώρια από τα οποία εξήλθον και διεχύθησαν εις την Μακεδονίαν, Θράκην, Αίγυπτον, Μ. Ασίαν, Καύκασον, Ήπειρον κλπ διδάσκαλοι και διδασκάλισσαι μεταφέροντες τον πυρσόν του ελληνικού πνεύματος και του ελληνικού πολιτισμού. Αλλά κατά τους χρόνους αυτούς μη υστερούσα εις ουδέν επίπεδον πνευματικής κινήσεως, ενεφάνισεν μοναδικήν σχεδόν μουσικήν κίνησιν με κέντρον τον μουσικόν σύλλογον «Ορφεύς» όστις έδρεψε πραγματικάς δάφνας. Συνεχίζουσα την παράδοσίν της εδημιούργησεν από τους έτους 1934 ωδείον εν Σέρραις το οποίον επροικοδοτήθη διά τέλους επιβληθέντος επί του εν Σέρραις καταναλισκομένου ηλεκτρικού ρεύματος. Κατά την ζωήν των 6 και πλέον ετών του ωδείου εδημιουργήθησαν θαύματα. Αριστείς του Ωδείου εθαυμάζοντο εις επιδείξεις και εν Θεσσαλονί-

κη, εδίδασκον δε εν τω Ωδείω Σερρών εξαίρετοι καθηγηταί πανελληνίου αποδοχής και κύρους...».

Οι προσπάθειες του Συλλόγου Ανατολικομακεδόνων συνεχίστηκαν αμείωτες και στράφηκαν προς την κατεύθυνση της πάγιας επιχορήγησης από το Υπ. Οικονομικών, όπως φαίνεται από επιστολή του ωδείου προς το σύλλογο: «Εν τη ενεργεία υμών ταύτη σας παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν υπό τας σημερινάς συνθήκας κρίνεται ψυχολογικώς σκόπιμος η αποστολή παρ' ημών και Επιτροπής εις Αθήνας και ποία εν τοιαύτη περιπτώσει θα ήσαν αι πιθανότητες επιτεύξεως ευνοϊκών αποτελεσμάτων».

Είναι η τελευταία επιστολή του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς». Έχει αριθμό 584 και ημερομηνία 27 Σεπτεμβρίου 1940.

Η περικοπή των πόρων σήμαινε ήδη την αρχή του τέλους. Ο πόλεμος, που κηρύχτηκε μετά από λίγες μέρες, έκρινε την τύχη του ωδείου οριστικά: η διάλυση του περίφημου αυτού σερραϊκού ιδρύματος ήταν πια γεγονός.

Η κατοχή σκόρπισε τη νύχτα σ' όλη την Ελλάδα. Σίγησε και το Ωδείο. Η μουσική πνίγηκε στους κρότους των οβίδων και στις ερπύστριες των τανκς.

Οι σερραϊκές εφημερίδες ασχολούνταν συχνά με τη δραστηριότητα του ωδείου είτε με επώνυμα άρθρα Σερραίων, είτε με κύρια δικά τους άρθρα ή ακόμα με δημοσιεύσεις ανώνυμων συμπολιτών μας.

Παραθέτουμε, ενδεικτικά, αποσπάσματα του τύπου εκείνης της εποχής, που επιλέχθηκαν έτσι, ώστε να καταγραφεί η κριτική θέση του σερραϊκού λαού απέναντι στο ωδείο και, συνάμα, να επιδειχθεί η δραστηριότητα του ιδρύματος.

Στην «Πρόοδο» της Κυριακής 10.5.1936, στη στήλη «Κριτικά σημειώματα» με τίτλο «Η Συναυλία του Ωδείου», ο δικηγόρος Κ. Τέγος αναφέρει:

«Ύστερα από την προηγούμενη εμφάνιση του Ωδείου μας εμεσολάβησαν μερικοί μήνες, κατά τους οποίους η συστηματική εργασία των καθηγητών του ωδείου μας αξίζει έπαινον διά την επιμέλειαν των μαθητών αυτού, των λαβόντων μέρος στην Γ' κατά σειράν συναυλία, της προηγουμένης Κυριακής εις ην απέδωκαν πράγματι καταπληκτικά αποτελέσματα. Επιλογή έργων, κοσμοούντων προγράμματα σοβαρών κονσέρτων έδωκεν εις τους ακροατάς της τελευταίας συναυλίας το μέτρον να κρίνουν ότι το ωδείον μας με ασφαλή βήματα, κεντριζόμενον από τον ζήλον και την θέρμην καθηγητών και μαθητών, πολλά επετέλεσε μέχρι σήμερα εντός ολίγων μηνών από της ιδρύσεώς του και εν τω μέλλοντι το εμφανισθησόμενον έργον του θα είναι ασφαλώς σπουδαίον και αξιοσημείωτον.

Η ορχήστρα υπό την εμπνευσμένη διεύθυνσιν του Κου Μπλενόβ ενεφάνισεν εις την εκτέλεσιν όλου του προγράμματος εν σύνολον πειθαρχημένον και εις τας ελαχίστας λεπτομερείας των εκτελεσθέντων έργων, πράγμα το οποίον κατ' αντιδιαστολήν προς τας

άλλας συναυλίας αποτελεί την αναμφισβήτητον σφραγίδα της ακαταβλήτου εργασίας του κ. Μπλενόβ και των μελών της ορχήστρας.

Εκ των εκτελεσθέντων έργων υπό της Ορχήστρας σημειώ το 1ον «Ζαν-ντε-Παρί» εκ του ομωνύμου Μελοδράματος του «Μπουαλντιέ», το 2ον «ο θάνατος της Αζέ» του Εδ. Γκριγκ, το αγαπημένο κομμάτι των καλύτερων συναυλιών και ορχηστρών ως και το «Νανούρισμα» του Α. Μότσαρτ, το Μαρς του «Τανχούζερ» εκ του ομωνύμου μελοδράματος, ιδιαίτερος δε το τελευταίον έργον του προγράμματος «Αρλεζιάννα» του Μπιζέ, της οποίας η απόδοση υπήρξε πραγματικώς αρίστη και δικαίως ενεθουσίασεν η εκτέλεσίς της και τους αυστηροτέρους των ακροατών της συναυλίας. Εις το 2ον μέρος του προγράμματος ο καθηγητής κ. Γεωργιάδης με την συνοδεία της ορχήστρας εκτέλεσιν⁸ του «Κοντσερτσιούη» του Βέμπερ μάς επέδειξε την अपαράμιλλον δεξιοτεχνίαν του εις το πιάνο «Τουσέρ» διαυγές και λεπτόν, χρωματισμοί, κατά την διαδρομήν της εκτελέσεως, χαρακτηριστικά της βαθείας αντανάκλασεως των μουσικών μεταπτώσεων του έργου εις την ψυχήν του εκτελεστού καθηγητού.

Ασφαλώς ο καθηγητής κ. Γεωργιάδης, ως πιανίστας, συγκαταλέγεται μεταξύ των ολίγων της Ελληνικής πατρίδος και πας έπαινος είναι μικρότερος της πραγματικής του αξίας. Διά την ανδρικήν χορωδιαν δέον να τονισθή ότι η «Ζωή των τσιγγάνων» του Σιούμαν υπηρέρησε και ότι η απόδοσις των Ελληνικών Δημοτικών τραγουδιών «Σγουρός Βασιλικός» και «Γα-

7. Από το Αρχείο του Διευθυντή του περιοδικού «ΠΙΑΤΙ» Βασίλη Τζανακάκη.

8. Τυπογραφικό λάθος στο κείμενο.

ρουφαλιά» υπήρξε πολύ επιτυχής. Με ανέκφραστη χαρά ομολογουμένως βλέπομεν τα καλά αυτά παιδιά να συσπειρούνται περί το Ωδείο και συν τω χρόνω με την εμφανισθείσαν έως σήμερον εργασίαν να αποτελέσουν και θα αποτελέσουν μίαν αρίστην χορωδίαν εν τη πόλει μας, στην οποίαν ο πολύς κόσμος εντοπίζει ευκολώτερον την αγάπη του και τον ενθουσιασμόν του.

Καθηγηταί και εκτελεσταί του ωδείου ειργάσθησαν επιμόνωσ και απέδωκαν εν μικρώ χρόνω απροσδόκητα αποτελέσματα. Με την ιδίαν θέρημν εξακολουθούντες θα μεγαλοουργήσωσι. Η Κοινωνία μας ως αναγνωρίση το συντελεσθέν έργον, ως παρακολουθήση με αγάπην τας προσπάθειάς των. Τους αξίζει».

Με το ψευδώνυμο L.W. δημοσιεύεται στις 17.5. 1936 στην «Πρόοδο» σχόλιο με τον τίτλο «Στο Σιδηρόκαστρον μαζί με το Ωδείο Σερρών»:

«Χωρίς συναγερμό και εγερτήριο η οδός σταθμού εσημείωσεν ασυνήθη κίνησι τας πρωινάς ώρας της π. Κυριακής. Κόσμος στ' αυτοκίνητα, κόσμος πεζός, κόσμος με μουσικά όργανα και κόσμος με δέματα και δεματάκια.

Κάποια εκδρομή, είπαν οι αωροξυπνημένοι! Ναι εκδρομή αλλά εκδρομή οργανωμένη, εκδρομή του Ωδείου Σερρών. Εύλογα, λοιπόν, η χαρά και συγκίνησις ήταν συναδελφωμένα στα πρόσωπα των οργανωτών της εκδρομής και των διοικούντων και κατευθυνόντων τας τύχας του μουσικού αυτού ιδρύματος, διότι ήτο η πρώτη εκδρομή που από ιδρύσεώς του επραγματοποιεί το Ωδείο μας.

Το ταξίδι από Σερρών εις Σιδηρόκαστρον ήτο σύντομον και... «ωδικόν»!! Εις τον σταθμόν της γείτονος η απουσία των αρχών γίνεται αισθητή και αποφασίζεται η άνοδος των «εκατόν είκοσι» εκδρομέων, κατόπιν προχείρου συσκέψεως. Εκατόν βήματα προφθάνωμεν να προχωρήσωμεν και ξεπροβάλλει μπροστά μας η ολυμπία μορφή του προέδρου της Κοινότη-

τος κ. Γ. Μάνου, συνοδευομένου υπό του πολιτευτού ιατρού κ. Δεσποτίδου και των προεδρείων των συλλόγων Προσφύγων η «Μέριμνα» και Κυριών και Δίδων Μελενοίκου η «Αρμονία» και Σιδηροκάστρου η «Αναγέννησις».

...Οι φιλόξενοι Σιδηροκαστρινοί εννοούν να μας κουράσουν με τας φιλοφρονήσεις. Γλυκά, καφέδες, περιποιησεις και δεξιώσις της Κοινότητος εις την Ομόνοϊαν είναι το κομβολόγιον των ατερεμόνων ευγενικών φιλοφρονήσεων, μέχρις ότου φθάσωμεν εις την ώραν την ορισθείσαν διά την συναυλίαν. Η αίθουσα της Ομονοίας καταλαμβάνεται εγκαίρως από την αφρόκρεμαν του Σιδηροκάστρου και η έναρξις της συναυλίας την ευρίσκει ασφνκτικώς γεμάτη. Τα μουσικά τεμάχια εκτελούνται άριστα και καταχειροκροτούνται όλα γενικώς. Ανθοδέσματα προσφέρονται εις τους καθηγητάς του Ωδείου υπό τα παταγώδη χειροκροτήματα Σιδηροκαστρινών και εκδρομέων. Η συναυλία επέτυχε και η κούρασις λόγω του προκεχωρηκότος της ώρας είναι ζωγραφισμένη εις τα πρόσωπα όλων. Το αντιφάρμακον όμως πλουσίως παρέχεται διά του γεύματος του Ωδείου εις τον κήπον της Ομονοίας και η ευθυμία συντόμως εκτοπίζει την κόπωσιν. Ο επακολουθήσας χορός εις το έτερον των εξοχικών κέντρων, το του κ. Πούγγουρα καταργεί τα προσχήματα και προλειαίνει το έδαφος διά μίαν επιστροφήν όλο κέφι και τραγούδια.

Η ...επιστροφή!! δεν ήτο δυνατόν να είχεν αναβληθή επί ημέρας αυτή η επιστροφή:».

Σε κύριο άρθρο της επίσης η «Πρόδος» της 24.5.1936 εκθειάζει το έργο που επιτελεί το ωδείο:

«Εις το πρώτον έτος της ιδρύσεώς του το ωδείο της πόλεώς μας παρουσίασε μίαν εργασίαν πλέον ή θαυμαστήν οφειλομένην μόνο εις τον άφθαστον ζήλον, την μεγάλην αφοσίωσιν και εργατικότητα του καθηγητικού του προσωπικού, αλλά και την επιμέλειαν και φιλοπονίαν των μαθητών του. Εντός ολίγων μηνών

εδόθησαν δύο συναυλίες της ορχήστρας και των χορωδιών (ανδρικής, γυναικείας, μικτής και παιδικής) με έργα των μεγαλύτερων Ελλήνων και ξένων συνθετών και από τα δυσκολότερα, ένα ρεσιτάλ βιολιού, μία μαθητική επίδειξις της τάξεως κλειδοκυμβάλου, ετέρα συναυλία εις Σιδηρόκαστρον. Ετοιμάζεται δε και νέα συναυλία διά την Ξάνθην και ετέρα μαθητική επίδειξις της τάξεως εγχόρδων εντός του προσεχούς μηνός Ιουνίου.

Διά της μεταβάσεώς του μάλιστα εις Σιδηρόκα-

στρον απέδειξε το ίδρυμα τούτο, ότι έχει πλήρη επίγνωσιν του σκοπού του και ότι καταβάλλει πάσαν προσπάθειαν, όπως καταστήση την μουσικήν προσίτην εις όλους εν γένει τους κατοίκους του νομού, μη φειδόμενον ούτε κόπων, ούτε δαπανών. Και διά τον λόγον τούτον ακόμη πάσα προστασία και ενίσχυσις εκ μέρους πάντων, πολιτών και Αρχών, προς αυτό, αποτελεί επιτέλεσιν πλέον ή επιβεβλημένου και επιτακτικού καθήκοντος».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πέτρου Θ. Πέννα: Ο Αθανάσιος Φωτιάδης και η συμβολή του εις την ίδρυσιν και λειτουργίαν του Ωδείου Σερρών «Ορφεύς». Σερραϊκά Χρονικά της ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ - ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ, τόμος έκτος, Αθήνα 1973.

Γιώργου Καφταντζή: Σύντομο ιστορικό του ΟΡΦΕΑ. Εβδομηκονταπενταετηρίδα 1905-1980, Σέρρες 7-14 Δεκεμβρίου 1980.

Γιώργου Κ. Αγγειοπλάστη - Χρήστου Γ. Παπαδόπουλου: Η μουσική στις Σέρρες. Σέρρες 1986.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΘΑΝΑΣΗ ΑΛΤΙΝΤΖΗ, ΕΘΝ. ΑΜΥΝΗΣ 38
ΤΗΛ. 221.529, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

ΑΡΙΘ. ΕΙΣΑΓ. 24406/90
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΗΣ Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΟΔΕΙΩΝ ΣΕΡΡΩΝ ΟΡΦΕΥΣ
1934-1940

ΛΗΞΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

10/4 190

Χετζηλας

780.

A

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών